6 ՅՈՒՆԻՍ 1996 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 103 (1109)

Ազգ
Azg
armenian daily

Քլինթոնը առաջարկում է երկարաձգել առեւտրի բարենպաստ պայմանները

Հայաստանը 13 երկրների թվում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՏ-DPA: Երկուշաբթի օրը նախագահ Բիլ Քլինթոնը առաջարկել է նորացնել արտոնյալ առեւտրի կարգավիճակը Արեւելյան Եվրոպայի եւ Ասիայի 13 երկրների համար: Սպիտակ տունը հայտարարել է առեւտրի առավել բարենպաստ ռեժիմի արտոնություններ Չինաստանին հատուկ առեւտրական արտոնություններ տալուց երեք օր անց, հակառակ արտոնագրի չարաշահման եւ հեղինակային իրավունքի խախտման վերաբերյալ Միացյալ Նահանգների բողոքների: Կոնգրեսը պետք է վերանայի համաձայնագրերը, սակայն ակնկալվում է, որ նրանք կհաստատվեն: Քլինթոնը առաջարկել է առեւտրի արտոնությունների երկարաձգում 12 ամսով Ալբանիային, Հայաստանին, Ադրբեջանին, Բելառուսին, Վրաստանին, Ղազախստանին, Կիրգիզիային, Մոլդովային, Մոնղոլիային, Տաջիկստանին, Թուրքմենստանին, Ուկրաինային եւ Ուզբեկստանին: Միացյալ Նահանգների պաշտոնյաները ասել են, որ առեւտրի արտոնությունների երկարաձգումը այդ երկրների համար կնպաստի նրանց տնտեսական զարգացման խթանմանը, որոնցից շատերը պայքարում են զարգացնելու շուկայական տնտեսությունը:

ԵԿԵՂԵՑԻ

Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսը մեկնում է Շվեյցարիա եւ Ֆրանսիա

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՏԱՐԻ ՇՏԱՊՆ ԴԻՎԱՆ: Շվեյցարիայի բողոքական եկեղեցիների միջօգնության կազմակերպության (EPER) հրավերով, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հունիսի 6-ին մեկնում է Շվեյցարիա` իր օրհնությունը տալու եւ մասնակցելու հիշյալ կազմակերպության 50-ամյակի առիթով Ժնեւում, Լոզանում եւ Ցյուրիխում կազմակերպված ձեռնարկումներին:

EPER-ը եւ նրան նախորդող Շվեյցարիայի Հայասերների միությունը, 19-րդ դարի վերջի եւ 1915 թ. հայ ժողովրդի ցեղասպանության ժամանակներից սկսած մինչեւ մեր օրերը, որպես քրիստոնեական սիրո եւ եղբայրության արտահայտություն, բազում օժանդակություններ եւ նվիրումներ են կատարել ի նպաստ հայ ժողովրդի` թե Հայաստանում, թե Լիբանանում, Սիրիայում, Ֆրանսիայում ու Շվեյցարիայում: Վեհափառ Հայրապետը հայ եկեղեցու եւ հայ ժողովրդի անունից իր երախտագիտությունը կարտահայտի Շվեյցարիայի քրիստոնյա եկեղեցիներին: Այցելության ընթացքում Շվեյցարիայի եկեղեցիների եւ Մայր աթոռի միջեւ կնքվելու են առավել սերտ հարաբերությունների ծրագրեր:

Նորին Սրբությունը կհյուրընկալվի շվեյցարահայ համայնքի կողմից եւ Ժնեւի Ս. Հակոբ եկեղեցում իր Հայրապետական պատգամները կտա նրան: Ժնեւում նա պաշտոնական այցելություն կտա եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդին եւ Եվրոպայի եկեղեցիների համագումարի կենտրոնին, իր խոսքը կուղղի միջեկեղեցական երկու մեծ կազմակերպությունների, ինչպես կգա հարգով:

Յունիսի 13-ին Նորին Սրբությունը կմեկնի Փարիզ` նախագահելու Հայաստանում քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին նվիրված խորհրդակցական գիտաժողովին, որը հրավիրվել է Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու 1700-ամյակի գործադիր-կազմակերպիչ մարմնի կողմից: Գիտաժողովի ընթացքում նրա մասնակից հայ եւ օտարազգի գիտնականները կխորհրդակցեն տոնակատարության կազմակերպման ծրագրերի շուրջ: Գիտաժողովը նպատակ ունի հայ քրիստոնեական մշակույթը դարձնել միջազգային ուսումնասիրության առարկա, որպեսզի մեր հայրենիքին ըստ արժանվույն ճանաչվի համաշխարհային շրջանակներում:

ՆԱԽՐԱՆ

Ջերմաստիճանի փոփոխություն ռուս-չեչենական բանակցություններում

5 ՀՈՒՆԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Չեչնիայում փխում հրադադարն ամրացնելու նպատակով Ինգուշիայի մայրաքաղաք Նազրանում երկրորդ օրն է հանդիպում են Ռուսաստանի եւ չեչեն զինյալների բանագնացները: Բանակցությունների ընդմիջմանը չեչեն զինյալների բանագնացներից Հասան Արսմուսլիմովը թղթակիցներին հայտնել է, թե իր կողմը պնդում է, որ ռուսական զորքը Չեչնիայից դուրս բերվի մինչեւ հուլիսի 1-ը: Ավելի վաղ չեչեն զինյալների բանագնացները պնդում էին, որ ռուսական ուժերը դուրս բերվեն հունիսի 15-ին: Ռոյթերը հաղորդում է, որ Արսմուսլիմովը թղթակիցներին նաեւ մի փաստաթուղթ է ցույց տվել, որը նախատեսվում է ներկայացնել Ռուսաստանի բանագնացների հետ քննարկմանը:

Ըստ Ռոյթերի, փաստաթուղթը կոչ է անում Չեչնիայի ճակատագիրը վճռելու իրավունքը վերապահել նրա ժողովրդին: Նրանում արդեն չկա Մոսկվայից լիակատար անկախության պահանջը: Ավելի վաղ Ռուսաստանի բանագնաց Վլադիմիր Զորինը տեղեկացրել էր, որ բանակցող խմբերը լիազորված չեն վճռելու Չեչնիայի քաղաքական ճակատագիրը: Չեչենական կողմը չորեքշաբթի օրը պահանջել է նաեւ, որ հունիսի 16-ին նշանակված տեղական ընտրությունները հետաձգվեն: Ըստ ավելի ուշ ստացված հաղորդագրությունների, Ռուսաստանի եւ չեչեն զինյալների բանագնացները շարունակում են խաղաղության բանակցությունները, որոնք 2 կողմն էլ բնորոշում են որպես «լարված մթնոլորտում ընթացող»: Ռուսաստանի պաշտոնյա Սերգեյ Տյուտչենկոն հայտնել է, որ երեքշաբթի օրը «ջերմ» անվանված մթնոլորտը չորեքշաբթի օրն արդեն դարձել է «լարված»: Չեչեն զինյալների խոսնակ Մովլադի Ուդուգովն ասել է, որ բանակցությունները դժվար են առաջ ընթանում, սակայն հույս է հայտնել, որ համաձայնություն կարող է կայանալ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

1996-ին պետական արտաքին պարտքը կկազմի 564,2 մլն

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի մարդկային զարգացման զեկույցում հրապարակված տվյալների համաձայն` Հայաստանի պետական արտաքին պարտքը 1996 թ. կկազմի 564,2 մլն դոլար` համախառն ներքին արտադրանքի 34,1 տոկոսը: Մեկ շնչի հաշվով արտաքին պարտքը կկազմի 150 դոլար:

Դոմենջյանը` Դոուլի փոխնախագահի թեկնածու

ՍԱԿՐԱՄԵՆՏՈ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍ: Մի շարք կալիֆորնիացի հանրապետական ղեկավարներ, ներառյալ նահանգային Սենատի անդամ Քեն Մեդին եւ նախկին սենատոր Բիլ Քենոլլը, կոչ են արել հանրապետականների նախագահական թեկնածու Բոբ Դոուլին, որ փոխնախագահի նշանակի Կալիֆոռնիայի նախկին նահանգապետ Ջորջ Դոմենջյանին, նրան Դոուլի «կատարյալ գործակիցը» համարելով: Հանրապետական ղեկավարները շեշտում են, թե հնարավոր չի լինի նախագահական ընտրությունները շահել առանց Կալիֆոռնիայի աջակցությունը վայելելու եւ պնդում են, թե Դոմենջյանի նշանակումը զգալիորեն կբարելավի նախագահ ընտրվելու Դոուլի հույսերը: Նրանք շեշտում են նաեւ, թե դեռ չեն խորհրդակցել այդ հարցով Դոմենջյանի հետ:

Կիլիկիո կաթողիկոսի առաջարկը հակասում է Հայ եկեղեցու ավանդությանը

Հարցազրույց Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանի հետ

– Դուք ներկա էիք Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության ազգային եկեղեցական ժողովին: Ինչպիսի՞ն էին ժողովի աշխատանքները եւ ինչպիսի՞ն էր ... երկու աթոռների մերձեցման հարցը:

– Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի համաձայնությամբ եւ օրհնությամբ, որպես Մայր աթոռի ներկայացուցիչներ, Փարիզի Առաջնորդ Գյուտ արքեպիսկոպոս Նազարյանը եւ ես մեկնեցինք Անթիլիաս` մասնակցելու Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության Արքայության Սյունոդի օրհնության արարողությանը: Արարողությանը ինենց մասնակցությունն էին բերել նաեւ Երուսաղեմի եւ Կ. Պոլսի պատրիարքությունները` համապատասխան արքեպիսկոպոսի Կ. Պոլսից եւ Ամանի Առաջնորդ Վահան եպիսկոպոսի: Սյունոդնորհնությունը տեղի ունեցավ մայիսի 26-ին Անթիլիասի Մայրավանքում: Մասնակցում էին շուրջ երկուսուկես-երեք հազար հավատացյալ հայորդի ինչպես Բեյրութից, այնպես էլ Լիբանանի մյուս քաղաքներից: Ս. էջմիածնի Արքայության Սյունոդը, որ տարել էինք մեզ հետ, որպես նշան Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցու միասնության խառնվեց Անթիլիասի Սուրբ Սյունոդին: Սյունոդօրհնության հաջորդ օրը հրավիրված էր Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության ազգային ընդհանուր ժողովը: ժողովականներին, ինչպես նաեւ Մայր աթոռ Սուրբ էջմիածնի եւ Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսի, ողջունեց Գյուտ արքեպիսկոպոսը: Ողջույնի խոսք ասացին նաեւ Երուսաղեմի եւ Կ. Պոլսի ներկայացուցիչները: Մենք, ինչպես եւ պատրիարքական աթոռների ներկայացուցիչները, ներկա գտնվեցինք Արամ կաթողիկոսի բացման խոսքին միայն:

Տես # էջ 2

Եռակողմ գագաթաժողով Աֆրիկայում

Արաբ ղեկավարները մտահոգում է Նաթանյահուի քաղաքականությունը

ԿԱՀԻՐԵ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ, RFI: Հորդանանի Աքաբա քաղաքում աշխատանքն է սկսել գագաթաժողովը, որին մասնակցում են Հորդանանի Հուսեյն թագավորը, Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության նախագահ Հոսնի Մուբարաքը, Պաղեստինի ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, երկրների ղեկավարները մտադիր են երեք օրվա ընթացքում քննարկել տարածաշրջանի խաղաղության գործընթացի հեռանկարները Իսրայելի վարչապետի ընտրություններում աջերի առաջնորդ Բենիամին Նաթանյահուի հաղթանակի լույսով, որը հայտնի է արաբների նկատմամբ կոշտ դիրքորոշմամբ:

Դիտորդների կարծիքով, Իսրայելի հետ հաշտության պայմանագիր կնքած արաբ 3 ղեկավարների հանդիպումը նպատակ ունի ցույց տալ իրենց միասնությունը Նաթանյահուի ոտնձգելիք քաղաքականության դիմաց: Եգիպտոսի նախագահը, օրինակ, հայտարարեց, որ ընտրարշավի ժամանակ տրված խոստումներին ու հայտարարություններին չպետք է այնքան կարեւորություն տալ, որքան Իսրայելի նոր վարչապետի հետեւելիք քաղաքականությունը եւ կառավարությանը: Արաբ 3 ղեկավարները դեռ առաջիկա շաբաթ Սաուդյան Արաբիայում կայանալիք արաբական գագաթաժողովի շուրջ, որին մասնակցելու է նաեւ Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադը:

Մյուս կողմից, իսրայելական բանակն այսօր թույլատրեց 20 հազար պաղեստինցի գործավորների մուտքը Իսրայել, մասնակիորեն վերացնելով երամսյա մուտքարգելքը: Քայլը դիտվեց իբրեւ լարվածության մեղմացման միջոց:

Իսրայելի բանակի փոխհրամանատարը Անկարայում

ԱՍՏԱՆԲՈՒԼ, 5 ՀՈՒՆԻՍ «ԺԱՄԱՆԱԿ»: Իսրայելական բանակի հրամանատարի առաջին տեղակալ գեներալ Մաթան Վիլնային օրեր Թուրքիայի մայրաքաղաքում շփումներ է ունենում երկու երկրների միջեւ վերջերս ստորագրված զինվորական մարզումների համագործակցության պայմանագրի շրջանակներում: Ծանոթ է, որ այդ պայմանագիրը, որի բովանդակությունը գաղտնի էր պահվում, լայն հակազդեցություն էր առաջել տարածաշրջանի մյուս հատկապես արաբական երկրների ու Հունաստանի մոտ: Այդ առթիվ ի պատիվ գեներալ Մաթան Վիլնայի` տված ընդունելության ժամանակ թուրքական բանակի փոխհրամանատար գեներալ Չեւիկ Բիրը հայտարարեց, թե պայմանագիրը ուղղված չէ որեւէ երրորդ երկրի դեմ եւ ընդհանուր կան բնույթ չի կրում: Նա ընդգծեց, որ թուրքական բանակը պետության քաղաքականության համաձայն է վարում իր արտաքին հարաբերությունները:

Չեռնոբիլ. Ուկրաինային չի բավարարում «մեծ յոթնյակի» առաջարկությունը

ԿԻԵՎ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուկրաինային չի բավարարում Չեռնոբիլի ատոմակայանի շահագործումը դադարեցնելու փոխարեն էլեկտրաէներգիայի փոխհատուցման աղբյուրների շինարարության ֆինանսավորումը միայն հաջորդ տարվա ամռանից սկսելու «մեծ յոթնյակի» երկրների առաջարկությունը: Ուկրաինայի կառավարական պատվիրակության եւ «մեծ յոթնյակի» երկրների ներկայացուցիչների միջեւ Կիեւում կայացած դռնփակ աշխատանքային հանդիպման ժամանակ այս հարցը, ինչպես նաեւ Չեռնոբիլի ատոմակայանի փակման աշխատանքների ամբողջ համալիրի ֆինանսավորման սկզբունքների քննարկումը եղել են ամենաբարդը: Պատվիրակությունները գլխավորում են էկոլոգիական անվտանգության նախարար Յուրի Կոստենկոն եւ Ֆրանսիայի արդյունաբերության եւ էներգետիկայի նախարար Կլոդ Մանդիլը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, Ուկրաինան պնդում է, որ միջոցներ հատկացվեն սկսած արդեն այս տարվա երրորդ եռամսյակից:

Մասնակիորեն վերացվեց բրիտանական տավարի մսի բեռնարգելքը

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, WSJ: Եվրախորհուրդը այսօր մեծ բանավեճերից հետո որոշեց մասնակիորեն վերացնել բրիտանական «խենթ» կովերի վարակից խուսափելու համար մարտ ամսին դրված բեռնարգելքը: Եվրոպական մյուս երկրներն այժմ կարող են Անգլիայից ներածել տավարի 2-րդական արտադրանք եւ կաթ: Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Մալքոլմ Ռիֆկինդը ողջունեց որոշումը, սակայն խիստ անբավարար նկատեց անգլիական գյուղատնտեսության մեջ ստեղծված ճգնաժամից դուրս գալու տեսակետից: Իր հերթին, Եվրախորհրդի նախագահ Ժակ Սանտերը պահանջեց, որ Մեծ Բրիտանիան հետայսու ձեռնպահ մնա Եվրախորհրդի որոշումները խափանելու իր վերջերս որդեգրած քաղաքականությունից:

digitised by A.R.A.R.@

Սկիզբը էջ 1

Արամ Ա կաթողիկոսը հայրապետական իր պաշտօնում մի առանձին բաժին նվիրել էր Էջմիածին-Անթիլիաս հարաբերություններին եւ ձեռնարկող կալերին: Անդրադառնալով թեմերի խնդիրներին, Վեհափառն ասաց, որ ճիշտ ընդունելով ներկա դրաժամական վիճակը, այն բազում կենսական հրատապ խնդիրներ եւ առկա որոշ կացություններ, որոնց առջեւ կանգնած են մեր ժողովուրդն ու Հայրենիքը, թեմերի խնդիրը չի կարող առաջնա-ծին մի ձանի հանդիպումներ եւ զրույցներ ունեցա Արամ Ա կաթողիկոսի հետ: Ավելի ճան համոզվեցի, որ օր առաջ ոլորտ է վերականել բանակցությունները Ամենայն հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունների միջեւ, լուծելու համար երկու նորբեր հայրապետների ժառանգություն մնացած եւ Հայաստանեայց եկեղեցու միասնության ու համագործակցության խնդրանոսող, ծիսո եւ վերաորման հարցերը առաջացնող բոլոր հարցերն ու խնդիրները, որոնցից ձեռավորի՝ նույնիսկ II թեմեր: Սակայն եկեղեցական վարչական պաշտօնաներից առաջնորդվելով նպատակահարմար գտնվեց, որ որոշ թեմեր Արարատյան, Սյունիքի եւ Գուգարաց, իրենց կառույցում ենթարկեն երկու մարզեր: Այժմ ավելի դյուրին ոլորտ է լինի եկեղեցական մեր առանձնությունը կազմակերպել մեր Հայրենիքում, որ ոչ մի խոչընդոտ չկա նման գործունեություն ծավալելու համար: Ես հուսով եմ, որ շնորհիվ մեր երիտասարդ առաջնորդների ավյունի ու եռանդի ար-

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

Կիլիկիո կաթողիկոսի առաջարկը հակասում է Հայ եկեղեցու ավանդությանը

Հարցազրույց Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանի հետ

ջին դիտվել: Իսկ որպես Հայ եկեղեցու միասնության դրական ճայլ եւ արտահայտություն Արամ Ա-ն իր պաշտոնում առաջարկեց Հայաստանեայց բոլոր եկեղեցիներում հիշատակել երկու կաթողիկոսների անունները:

Արամ Ա կաթողիկոսի առաջարկը, իմ կարծիքով, հակասում է թե Հայ եկեղեցու ավանդությանը եւ թե կարող է մեր ժողովրդի գիտակցության մեջ զարգացնել ու խորացնել Հայ եկեղեցու երկու հավասարազոր կաթողիկոսության անհնարին թյուր գաղափարը:

Առաջին անգամ էի այցելում Անթիլիաս, որի մասին պատկերացում ունեի լոկ գրական էին: Մեծ հաճույք պատճառեց այցելության ընթացքին ունեցա ծանոթանալու ինչպես Բեյրութի հայաշատ գաղութի կյանքին, այնպես էլ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության միաբանությանը, կաթողիկոսության գործունեությանն ու ընդհանուր վիճակին: Այցելեցի «Թռչնոց բույն» գիշերօթիկ վարժարան եւ Դպրեվանք: Առան-

ազգը հայոց եւ եկեղեցին Հայաստանեայց կարողանան դիմավորել 1700-ամյակը ամբողջ ու միասնական, համախմբված Հայրենիքի ու հայրենի դիտարկման շուրջ:

– Ամենայն հայոց կաթողիկոսի կարգադրությամբ հրապարակվեց նոր թեմերի ցանկը: Ի՞նչ սկզբունքով է դա արվել, ինչո՞ւ չեն բոլոր մարզերը վերածվել թեմերի եւ ինչո՞ւ են այդ թեմերը սկսելու գործել:

– Խորհրդակցությամբ Գերագույն հոգեւոր խորհրդի հայաստանյան անդամների եւ նկատի ունենալով Հայ եկեղեցու հետագա գործունեության արդյունավորման անհրաժեշտությունը, Վեհափառի տնօրինմամբ գործող չորս թեմերից ստեղծվեց ութ թեմ: Վեհափառ Հայրապետը եւ Գերագույն հոգեւոր խորհուրդը առաջնորդվեցին նաեւ այն սկզբունքով, որ այսօր Հայաստանի տարածքը վարչական 11 մարզերի է բաժանված, եւ որպես մտեցում որդեգրվի, որ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին Հայաստանում դյուրինները ցանկալի կարող են սկսել առաջիկայում:

– Իսկ ինչո՞ւ Արարատյան թեմը մնաց Հայրապետական, նկատի ունենալով, որ Սուրբ Էջմիածինը Ամենայն հայոց կաթողիկոսի նստավայրը, հայտնվեց Արմավիրի թեմի տարածքում: Այսինքն ինչո՞ւ չփոփոխվեց թեմերի կարգավիճակը:

– Ի սկզբանե Գրիգոր Լուսավորչի ժամանակներից ի վեր, Արարատյան թեմը եղել է Հայրապետական եւ կազմել է Հայոց հայրապետի վիճակի մասը: Հայոց կաթողիկոսը համարվում է նաեւ Արարատյան նախաթեմակալ առաջնորդ: Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածինը գտնվում է Արմավիրի մարզում, բայց որպես Մայր աթոռ, չի կարող դիտվել որեւէ թեմի մաս, այլ թեմերն իրենք են մաս կազմում Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի, որով Արարատյան թեմը շարունակեց պահպանել իր պատմական կարգավիճակը որպես Հայրապետական:

Հարցազրույցը վարեց
ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆԸ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Անհրաժե՞շտ է լրատվական ծառայություններին ծանոթ լինել մամուլի օրենքին

Կամ՝ խորհուրդ առաջին. շատ ժամանակ ու ջանքեր չվատնելու համար կարդացէք գոնէ 91 թ. հոկտեմբերի 8-ին ՀՀ նախագահի ստորագրած «Մամուլի եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցների մասին ՀՀ օրէնքի» 4-րդ գլխի 5-րդ կէտն ու եզրահանգումը. «Արգելվում է խանգարել լրագրողին՝ իր մասնագիտական պարտականությունները կատարելիս»:

Խորհուրդ երկրորդ. ի պատասխան կարող էք այլ գլուխներ ու կէտեր չվկայակոչել. մենք ծանոթ ենք դրանց ծէզնից առաջ:

Այս օրերին «Ազգը» լուսաբանում էր ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ադմինիստրատոր Ջեյմս Գուստավ Սփեթի այցելության եւ Զարիթաղ-2 համաժողովի աշխատանքների մանրամասները: Նախորդ օրվա հագեցած աշխատանքային ծրագրից հետո, երեկ, Սեւանում՝ համաժողովի մեկնելուց առաջ, պարոն Սփեթը պետք է հանդիպեր լրագրողներին:

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի կողմից մեր խմբագրությանը ղրկված հրավէրը ենթադրել էր տալիս, որ ՀՀ կառավարության շէնքում հրավիրված ասուլիսին լրագրողների մուտքը պետք է ապահովված լինէր: Պարզվում է, սակայն, որ լրագրողներն իրենք պետք է մտածէին անցաթուղթ հայթայթելու մասին: Թէ ինչու ՀՀ կառավարության մամլո ծառայությունը ընդհանուր հայտարարի չէր եկել հրավիրող կողմի հետ, եւ ինչու այդքան համառորէն արմատանում է բազմաթիվ արգելքներ ստեղծելու՝ նորմալ տրամաբանության սահմաններում բոլորովին չտեղավորվող պրակտիկան, պարզ չէ: Պարզ է միայն, որ այս «արգելափակում» շահում է «Փոքրիկ զինվոր» ոստիկանների խումբը, ում իր գործը լավ կատարելու համար արժանի է կոչման բարձրացման: Բայց նրանից առաջ, անշուշտ, ուրիշ շահողներ կան: Թէ՝ ով եւ ինչու, դժվար չէ ասել...

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրն ընդլայնելու է օգնությունը Հայաստանին

ԵՐԵՒԱՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 1996 թվականին ՄԱԿ-ի գծով ծրագրերի իրականացման համար Հայաստանին կտրամադրվեն շատ ավելի միջոցներ, քան անցած տարիներին: Ինչպես նշեց ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ադմինիստրատոր Ջեյմս Սփեթը հունիսի 5-ին կայացած մամուլի ասուլիսում, ՄԱԿԶԾ-ն սերտորեն համագործակցում է ՀՀ կառավարության հետ այն ծրագրերի իրականացման ուղղությամբ, որոնք մասնավորապես նպատակաուղղված են աղքատության վերացմանը, կանանց եւ շրջակա միջավայրի հիմնախնդիրներին առնչվող հարցերի լուծմանը:

Նրա խոսքերով, ՄԱԿԶԾ-ն շարունակելու է օգնության ցուցաբերումը Հայաստանի կառավարությանը աշխատատեղերի հիմնմանն ուղղված ստրատեգիայի մշակման հարցում, կոմանդակի մանր ձեռնարկատիրությունների, քաղաքային ենթակառուցվածքի զարգացմանը եւ շրջակա միջավայրի պահպանության խնդրի լուծմանը:

Նոյեմբերյանի «Ծիածան» թերթը փակվեց

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍ: Մեր օրերում վճարական թերթերը անհետացման են դատապարտված: 1939թ. հունիսից լույս էր տեսնում Նոյեմբերյանի «Ծիածան» շրջանային թերթը: Հունիսի 5-ին լույս տեսավ թերթի հրաժեշտի, 7000-րդ համարը: Եվ չնայած վերջին համարում խմբագրությունը հույս է հայտնում, որ երբեւիցե կվերականգնվի պարբերականի տպագրությունը, սակայն դա ավելի շատ բարի ցանկություն է թվում:

Վերջին 5 տարիներին Հայաստանից հեռացել է 677 հազ. մարդ

ԵՐԵՒԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին հինգ տարիների ընթացքում Հայաստանից բնակչության արտահոսքը կազմել է 677 հազար մարդ: Ներկայումս հանրապետությունում գրանցվածների մոտ 18 տոկոսը կամ յուրաքանչյուր հինգերորդը մշտական կամ ժամանակավոր բնակություն է հաստատել արտասահմանում: Ամենամեծ արտահոսքը 240 հազար մարդ, եղել է Հայաստանի համար ամենադժվարին տարում 1993 թ: 1995 թ. այն նվազել է մինչեւ 60 հազար կամ 93 թ. մակարդակի մեկ հինգերորդը: Միաժամանակ, նկատվել է՞ նաեւ ներգաղթողների թվի աճ, ինչը բացատրվում է երկու հիմնական գործոնով՝ նոր վայրերում նրանց հաստատվելու անհաջողությամբ եւ Հայաստանում սոցիալ-տնտեսական կայունացման գործընթացի սկզբնավորմամբ:

Տեղաշարժի հոսքերում ներգրավվածության աստիճանով տղամարդիկ կրկնակի ակտիվ են կանանցից (66 տոկոս): Տեղաշարժվողների մասնավորապես մոտ 75 տոկոսը կազմում են քաղաքի բնակիչները, այն դեպքում, երբ Հայաստանի քաղաքային բնակչության բաժինը կազմում է 70 տոկոս: Արտագաղթողների ճնշող մեծամասնությունը (67 տոկոս) իր բախտը փնտրում է Ռուսաստանում եւ միայն մոտավորապես 15 տոկոսը՝ հեռավոր արտասահմանում:

Այս տվյալները մի խումբ անկախ հայ գիտնականների 95 թ. կատարած Հայաստանի բնակչության արտաքին տեղաշարժի բազմակողմանի ուսումնասիրության արդյունքն են, որոնք հրապարակված են Հայաստանի մարդկային զարգացման ազգային երկրորդ զեկույցում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային ... «Ազգ» թերթի
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ի՞նչից է առաջանում էներգագերբեռնվածությունը

ԵՐԵՒԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին օրերի էլեկտրաէներգիայի անջատումները ժամանակավոր են եւ, հուսով ենք, չեն ազդի մեր վճարունակ բաժանորդների վստահության վրա: Արմենպրեսի թղթակցին ասաց ՀՀ էներգետիկայի նախարարության լրատվական ծառայության ղեկավար Ժասմինա Պետրոսյանը: Նրա ասելով, չնայած ՇամբՀԷԿ-ի անսարքություններին եւ ներկրվող գազի ծավալի նվազման հետ կապված էլեկտրաէներգիայի արտադրության որոշ կրճատումներին, այն բավարարում է բնակչության շուրջօրյա մատակարարման համար: Բայց ժամը 19-23-ը կտրուկ աճում է էլեկտրասպառման ծավալը, եւ հանրապետության ընդհանուր էներգահամակարգում անցանկալի գերբեռնվածությունը կանխելու նպատակով հոսանքը հովհարաձեւ անջատվում է:

Փոխարենը գիշերը ծախսն անն ցած է: Ուստի էլեկտրաէներգիան արտադրելիս այդ թվում նաեւ ատոմակայանում, որի հզորությունն այժմ 370-ից իջեցված է մինչեւ 200-240 մեգավատի, ընտրվում է լարման հաճախականության օպտիմալ ռեժիմ:

Այս բոլոր հարցերը քննարկվել են նախարարության վերջերս տեղի ունեցած ընդլայնված կոլեգիայում, վերջում նշեց Ժ. Պետրոսյանը: Այնտեղ մեկ անգամ եւս ընդգծվել է, որ չնայած հանրապետության էներգահամակարգում նորոգման-վերականգնման աշխատանքների անհրաժեշտությանը (որոնք վերջին 3 տարում չեն իրականացվել, բացառությամբ ատոմակայանի), բարեփոխման վճարողների շահերը չեն տուժի: Նորոգման աշխատանքները կսկսվեն հուլիսից. այդ թվում կվերականգնվի Մեծամորի միջուկային ռեակտորի յուղցանկումը:

ԱՄՆ

Երանելի մահվան հրեշտակ Ջեկ Գեւորգյանը վերստին արդարացվեց

ԵՐԵՒԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍ: Միչիգանի դատարաններում տեղի է ունեցել անբուժելի հիվանդների ինքնասպանության օժանդակող բժիշկ Ջեկ Գեւորգյանի դատավարությունը, որն ամբաստանվել է 1991 թ. երկու կանանց ինքնասպանությանը օժանդակելու մեղադրանքով: Անկախ օր տեւած խորհրդակցությունից հետո ընդունված որոշման համաձայն, Ջ. Գեւորգյանը այդպես երրորդ անգամ արդարացվել է: Գեւորգյանն ընդունել է, որ ինքը ներկա է եղել եւ օժանդակել է 28 հոգու ինքնասպանությանը նրանց տառապանքները կանխելու նպատակով: Բանսարկությունից հետո Գեւորգյանը հայտարարել է, որ բժշկի օժանդակությամբ ինքնասպանությունը պետք է արագորեն օրինականացվի եւ շեշտել է, որ մի շարք մարդկանց կողմից «մեղք» նկատվող արարքը չպետք է ոճիր համարվի:

ԵՐԵՒԱՆ

Լենինի արձանի տեղում՝ եկեղեցի

Վլադիմիր Լենինի յուշարձանը հանուեց, սակայն առ այսօր մնում է պատուանդանը, աններդաշնակ տպաւորութեամբ խաթարելով հրապարակի ամբողջական գեղեցկութիւնը: Մեր առաջարկն է՝ հանել այդ պատուանդանը եւս (միեւնոյն է, նրա վրայ ոչինչ չի դրվի) եւ տեղում կառուցել մի հոյակապ եկեղեցի (հաւանաբար Ալ. Թամանեանը այդ տեղը հենց եկեղեցու համար է նախատեսել, բայց ժամանակները այլ էին) իբրեւ լրումը մեր ազգային ճարտարապետութեան այդ հրաշալի հրաղութեան:

ԱԵՐՍ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Ամբաստանյալը բուժման կարիք ունի

«Դրոյի» դատավարութեան երեկվա նիստում իր վերջին խոսքը պետք է ասեր Հրանտ Մարգարյանը: Սակայն նիստի սկսվելուն պես ամբաստանյալ Գեւորգ Ալավերդյանը հայտնեց, թէ վատառողջ է եւ բժշկական օգնություն խնդրեց: Ամբաստանյալը հայտնեց նաեւ, որ մեկուսարանում անտեսել են բժշկական օգնություն ցույց տալու իր խնդրանքը: Դատավոր Է. Մանուկյանի կանչով ժամանած բժիշկները Գ. Ալավերդյանին հետազոտելուց հետո ներքին արյունահոսություն ախտորոշեցին, որը պետք է բուժվի ստացիոնար պայմաններում: Դատական հաջորդ նիստը նշանակվեց հունիսի 11-ին:

■ **Պեպսի կոլայի շշեր՝ Հայաստանում:** *[illegible]*

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Հայաստանյան մամուլը պարբերաբար անդրադառնում է «Կա՞ մամուլի ազատություն Հայաստանում» հարցին, ու դատելով նույն այդ մամուլում եղածից՝ «Կա ազատություն, որովհետեւ թերթերն ինչ ուզում, գրում են», սա լրագրողներից մի մասի կարծիքով: «Չկա, որովհետեւ չեն գրում այն, ինչ պիտի գրեն», եվրոպական չափանիշներով լրագրություն ստեղծելու կողմնակիցները վիճակները հաստատ պատրաստված են ներկայանում ատյանի, որ ներկայացվող փաստերի մեջ սխալներ գտնեն: Հայաստանում տրված մամուլ ատոմիճները վերածվում են քաղաքականության: Ո՞վ է ժուռնալիստը եւ ի՞նչ առաքելություն ունի: Սա՛ր հասարակության, լսելության ու տեղեկատվության միջնորդ է ժողովրդի ու իշխանության միջեւ: «Ժուռնալիստը դիտորդի դերն է, դատողականն է, ժողովրդին», ասպետական ձեւա ականջին հյուր հայաստանցի լրագրողները չմիտելով պա, այլ դատաճառներ էլ ներկայացրին, այդ թվում՝ ցածր վճարումը:

Իսկական ժողովրդավարության Հայաստանում չկա, որովհետեւ չկա ազատ մամուլ (կամ հակառակը) ձեւակերպումը, ի դեպ, ոչինչ անհանգստացնի առաջին հերթին լրագրողներին: «1900-ականների սկզբներին ԱՄՆ-ում սկսվեց մամուլի զարգացումը, երբ մամուլի ն-

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ

Հայաստանյան մամուլում խնդիրները մակերեսային են քննվում

Երեկ Երեւանի մամուլի ակումբի հյուրն էր «Ամերիկայի ձայնի» նորությունների խմբագիր Ջոն Բալյանը: Ժամը 12-ին սկսվող երեւորյա հանդիպումների ընթացքում (նաեւ այսօր եւ վաղը) արծարծվող թեմաներն են «Տեղեկատվություն», «Լրատվական միջոցները եւ ընտրությունները», «Ժուռնալիստական էթիկայի խնդիրները»:

յալ են հասկանում, որ իրենց աշխատանքն էլ ինչ բանով է մեծանում այդ ազատությունը:

«Մամուլի ազատությունն ընկալում եմ՝ իբրեւ փաստախախտման ազատություն եւ փաստերի հրապարակելու ազատություն, դրանք Հայաստանում չկան, երեկվա հանդիպման առաջ ղրեն, Բալյանը: Հայաստանյան մամուլում հիմնական նյութի մասին չի գրվում, թերթը գրավված են մակերեսային հարցերով, լուրջ աշխատանք չկա խնդիրների ինքնական ձեւով հեսագոտելու: Ինչ Դա բերեում՝ մամուլի հասարակությունն, այսպես, ու ներկայացնելով դրանք «լրագրողը դառնում է, ավելին աղբյուրի խոսնակը»: Պարոն Բալյանը ղեկավարեց, որ ասողներին ուսանել լուրջ միջամտող հարց չի տվյում, առեւտրի ժամանակներեց Ջոն Բալյանը: Պետությունը հոկայական միջոցներ ունի, որոնք օգտագործելով գործունեությունն է ծավալում, եւ ժուռնալիստի պարտականությունն է՝ հետամտել խնդրո՞ս արդյ է այն, ինչի մասին ներկայացվում է, թե չի արդյ:

Հանդիպմանը ներկա ժուռնալիստների այն փաստարկին, թե մեր իշխանությունը խոչընդոտում է ժուռնալիստի նման հետազոտությանը, պրն. Բալյանն ասաց, թե Ամերիկան էլ բոլոր երկրների նման չի ուզում, որ մամուլը բացահայտի դրանք, բայց լրագրողն անում է իր գործը: Ամերիկայում էլ շատ լրագրողների ահաբեկեցին, ծեծեցին, սպանեցին, բայց նման խոչընդոտների հրապարակումը նախանց չարծանացրեց: «Միգուցե ձեր նախանցի դատճառը վախն է»: Մամուլի կառավարման անկախացման գոյանալով ծեռնարկությունների զոմավորից, ամերիկյան մամուլի պատմության մասին խոսելով ներեց Ջոն Բալյանը: Երբ մարդիկ անդրադառնում են, որ մամուլն ուժ է, որենն ավելի դիտի ուժեղանա, ինչը տնտեսության զարգացումով է պայմանավորված»:

2 ժամից ավել տեւած հանդիպմանը ի թիվս այլ հարցադրումների, խոսվեց զանգվածային լրատվության միջոցների ազդեցության ու կախվածության տարբերիչ գծերի, ճիշտ կազմված տեղեկատվության, կարծիքով չմիջամտված նորությունների, վիճելի խնդրի շուրջ 2 տարբեր կողմերի խոսքի ապահովման, ժուռնալիստիկայի լեզվի, այլ խնդիրների մասին:

ԱԻԱԿՍԻՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Քննական ուղեցույցը խոսա՞ն

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության մանկավարժության հանրապետական ինստիտուտի կողմից մշակվել եւ լրանար, միջին եւ ավագ դպրոցների ավարտական (4-րդ, 5-րդ եւ 10-րդ) դասարանների շրջանավարտներին են հասցնագրվել հանրակրթական դպրոցների պետական քննությունների ուղեցույցները, որ ներկայացված են քննությունների հարցատոմսերի կազմման սկզբունքները, հարցաշարերը, գնահատման չափանիշները, լուծումներ, զուգումներ, պատասխաններ: Հարցարանները նախատեսված են աշակերտների ինքնաստուգման եւ ինքնագնահատման, քննություններին նախապատրաստվելու համար: Նախաձեռնությունն, անշուշտ, ողջունելի է: Այլ հարց է, թե ուղեցույցներում ընդգրկված հարցաշարերը որքանով կծառայեն նպատակին: Կրթության եւ գիտության փոխնախարար Աշոտ Բլեյանի կարծիքով, հարցարանները զերծ են նախորդ տարիների թերություններից, տեխնիկական եւ բովանդակային խոտանից: Սակայն... Այլ բան է ասում խմբագրությունում Երեւանի պետական համալսարանի մաթեմատիկայի ֆակուլտետի մաթեմատիկական անալիզի ամբիոնի դոցենտ Գառնիկ Տոնոյանից ստացված գրությունը, որին կցված է դիտողություններով եւ ուղղումներով «ներկված» հանրակրթական դպրոցների շրջանավարտների պետական քննությունների ուղեցույցը. «Զգուշացե՛ք, խոտան է»:

Խոսքը 10-րդ դասարանին ուղղված մաթեմատիկայի հարցարանի մասին է: Վիճելի համարելով հարցարանի կազմման ընդհանուր սկզբունքների, թեմաների եւ խնդիրների ընտրությունը, պրն Տոնոյանը լուրջ առարկություններ ունի հարցարանի բովանդակային կառուցվածքի, տարբերակների համարժեքության (ավելի ճիշտ՝ անհամարժեքության) առումով: Մի կողմ թողնելով ռեալական բնույթի դիտողությունները (դրանք կարող են բնդունվել, կարող են չընդունվել), ասենք, որ նույնիսկ հայանցիկ ծանոթությունից երեւում է, որ հարցարանը կազմված է անփույթ,

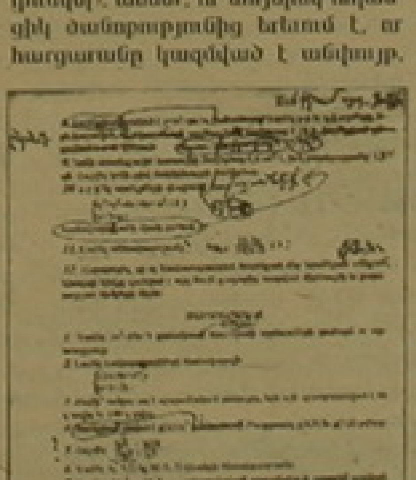

կետադրական նշանների ներկայացմամբ ամենայն անտարբերությամբ (անտեսված են հավասարապես վերջակետն ու, որ թե ամենածանրության օգտագործվել փոխարեն գործածված են թե գանկությունն): Խնդիրների մի մասն անհասկանալի, նույնիսկ, թե որն Տոնոյանի, սխալ են ձեւակերպված: Սակայն, գլխավոր խոսքն առջեւում է, բազմաթիվ սխալներ են պատասխանների խնդիրների պատասխանները, սկսած վիճայականներից մինչեւ պեւ մաթեմատիկական սխալներ, որոնք լուրջ անճշտություններ կարող են դառնալ քննությունների նախապատրաստվող դպրոցականներին: Հարցարանում բերված են 10 տարբերակներ, եւ դրանցից ոչ մեկը զերծ չէ սխալներից: Ծավալելով սխալ պատասխաններով խնդիրների մի ամբողջ շարք S (1.11), այսինքն, առաջին տարբերակի 11-րդ խնդիրը, S (2.1,7,10), S(3.6,9), S(4.5), S(5.3,6), S(6.4), S(7.1), S(8.4,8), S(9.4,8,9), S(10.9), պրն Տոնոյանը եզրակացնում է. «Իմ կարծիքով, մաթեմատիկայի ուղեցույցը հարցարանը» պետք է համարել գործածությունից, որովհետեւ այն կազմված է մաթեմատիկայի եւ լեզվաբանական գործածության ցածր մակարդակով, զերծ է ստեղծման մտահղացմից, պարունակում է բազմաթիվ սխալներ, հասկացված պատասխաններում: Հարցարանի հեղինակները ցուցաբերել են անհամեստ անլուրջ վերաբերմունք այս կարեւոր եւ պատասխանատու գործի նկատմամբ: Ըստ նրա, խոսանի համար պատասխանատու է նաեւ մանկավարժության հանրապետական ինստիտուտը եւ ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարարությունը: Ընդունելով նշված ասյանների պատասխանատվությունը հարցարանային խոսանի համար, կարծում ենք, վերջինս արդյունք է այն խառնաշփոթի, որ կա կրթահամակարգում առհասարակ, շատ է հիշեցնում կարգավիճակի, խնդրելի եւ գայլակման առակի մայրը: Կառավարության հետեւողականությունը կրթության հիմնախնդիրների նկատմամբ «ծզում է գործի», փոխնախարարների ու ստամբողջական կառույց նախարարի եւ փոխնախարարի գործողությունները անդրադառնալ է, Աշոտ Բլեյանի բարեփոխումների ծրագրի հակառակորդները, տարբեր ամբիոններում այն կոչ կարծես թե չեն անգիտում նկատի ունենք, օրինակ, «Դասավանդ-96»-ին նվիրված գիտաժողովում մասնագիտական շահագրգիռ խոսակցության շոշափված հնարավորությունը:

Ինչ վերաբերում է հարցարաններին, շահագրգիռ մասնագետներն անշուշտ միշտ էլ կարող են օգտակար լինել դրանց բարելավմանը, մանավանդ, դատելով «բարեփոխումային գործընթացից», բարեփոխիչները պատրաստ են արդարելու առկայում: Հուսով ենք, այս հրապարակումը չի վիրավորի նրանց ուսուցողությունից եւ, ինչ որ չափով կօգնի դպրոցի, բանի կայացմանը:

ԱԻԼԻՏ ՄԱՐՈՒԽՅԱՆ

ՄԵՓՅՈՒՌՔ

«Թրխանդաւս ձայն մը» լռեց

Կոնգրեսմէն Գրեգ Լաֆլին (հանրապետական, Թեխաս), որ ինքզինք անուանած էր «թուրքերու ձայնը» Միացեալ Նահանգներու մէջ, անցնող շաբաթներուն իր վերընտրութեան ընտրապայքարին մէջ պարտութեան մատնուեցաւ:

Չորս տարիներ առաջ, ուրիշ ներկայացուցիչ մը՝ կոնգրեսմէն Սթիվըն Սոլարզ (դեմոկրատական, Նիւ Եորք), որ ինքզինք կոչած էր «Իսրայէլուցի կոնգրեսմէնը», նոյնպէս պարտութեան մատնուցած էր:

Այս երկու կոնգրեսմէններն ալ հասարակ թրքամէտ եւ ժխտողականի կերպով հակահայ էին: Երկուքն ալ ո՛չ միայն Հայկական ցեղասպանութեան իրողութիւնը ուրացան, այլ կոնգրեսէն ներս հայկական որեւէ հարցի նկատմամբ ժխտական կեցուածք յառաջացուցին:

Երկուքն ալ պարտուեցան, իրենց համար շատ մը անճոռնի տուեալներու համադրումով, որոնց կարգին հայ-ամերիկեան գաղութի անդադրում ջանքերը, Հայ դատի յանձնախումբին գլխաւորութեամբ:

Շատ կարեւոր է, հակահայ այսպիսի մարդիկը իբրեւ օրինակ ներկայացնելը: Պէտք չէ թողունք, որ անոնք, տարուէ տարի անպատիժ, մեր նախասակները անտեսուեն: Պէտք է գիտնան, որ երբ թուրք-ամերիկացիներէն ընտրապայքարի նուիրատուութիւն ստանալու համար կամ այլ նպատակներով անբարոյ կեցուածք ունենան, աշխատ շա՛տ սուղի պիտի նստի իրենց վրայ՝ պիտի կորսնցնեն կոնգրեսի իրենց աթոռը:

Տարիներով ըսած եմ, որ մենք կանդ պիտի չառնենք, մինչեւ որ յաջողինք Հայկական ցեղասպանութեան դէմ քուէարկող իւրաքանչիւր ներկայացուցիչ կամ ծերակուտական կոնգրեսէն դուրս շպրտել:

Ցեղասպանութեան մասին անոր դիրքը կ'որոշէ, թէ պէտք է զօրակցի՞նք թէ ընդդիմանանք տուեալ թեկնածուին: Անգամ մը, որ այդ թեկնածուն Հայկ. ցեղասպանութեան դէմ քուէարկեց, ալ կարեւոր չէ, թէ ուրիշ ոեւէ հայկական ինչ հարցի թիկունք կը կանգնի: Այդ անձը պէտք է կոնգրեսէն դուրս վռնտուի:

Հիմա, որ յաջողեցանք նման երկու թեկնածուներ դուրս շպրտել, ամէն մարդ պիտի գիտնայ, որ հայերը ցեղասպանութեան հարցով լուրջ են: Ուրիշ թեկնածուներ նախքան Հայկ. ցեղասպանութիւնը ուրանալ կամ անոր դէմ քուէարկել, կրկնակի պիտի մտածեն այդ մասին:

– Զգոյշ, ծերակուտական Ռոպըրթ Բըրդ, յաջորդը դո՛ւն ես:

500.000 ականներ Ղարաբաղի մէջ

Անգլիոյ հիւանդ կովերուն մասին իմ երգիծական սիւնակիս մէջ, ուշադրութեան առարկայ դարձուցի Ղարաբաղի ականներու լուրջ հարցը:

Այդ գրութենէս վերջ ստացայ Միջազգային Քրիստոնէական Համերաշխութեան լրաթերթիկի վերջին թիւը (Մարտ, 1996), որ յաւելեալ կարեւոր տեղեկութիւններ կը հայթայթէ Ղարաբաղի մէջ թաղուած ականներու պատճառած վնասներուն մասին:

Միջազգային Քրիստոնէական Համերաշխութիւն կազմակերպութիւնը նուիրած է հաւկ եղած բոլոր կազմածները Ղարաբաղի մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ արտադրելու համար մարմնի արուեստական մասեր (թեւ, ոտք, եւն.), այդ ականներու զոհերուն համար:

Կազմակերպութիւնը կը տեղեկագրէ, որ շուրջ 500.000 ականներ թաղուած կը մնան Ղարաբաղի շրջանին մէջ, որուն բնակչութեան թիւը 140.000-ի կը հասնի, այսինքն՝ գրեթէ չորս ական իւրաքանչիւր անձի համար:

Արդէն, ըստ տեղեկագրութեանց, 1000 ղարաբաղցիներ ականներու պայթումէն հաշմանդամ դարձած են: Միայն վերջին չորս ամիսներուն ականները 40 արկածներ պատճառած են, 13 հոգի սպաննելով եւ 27 ուրիշներ վիրաւորելով: Ականներու զոհերը պէտք է երեք տարի սպասեն արհեստական անդամներ կարենալ գործածելու համար: Մանուկներու արհեստական անդամները վեց ամիսը անգամ մը պէտք է նորով փոխարինել: Չափահասներունը՝ երեք կամ չորս տարին անգամ մը:

Տարի մը առաջ, Միջազգային Քրիստոնէական Համերաշխութեան անդամուհի՝ տիկ. Քարոլայն Քոքս օժանդակութեամբ լանդ ռովըրներ եւ անգլիացի մասնագէտներ Ղարաբաղ ղրկուեցան ականները յայտնաբերելու եւ վնասազերծելու համար, բայց այս մասին ոչինչ կ'ըսէ լրաթերթիկը:

Անիկա շատ կարեւոր ծրագիր մըն է, որ մեր օժանդակութեան կը կարօտի: Այս կազմակերպութեան կատարուած նուիրատուութիւնները տուրքէ զերծ են եւ պէտք է ղրկուին հետեւեալ հասցէին.- Christian Solidarity International, 1101 17th. N. W., Suite 607, Washington, D. C. 200364

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ,

Կալիֆորնիա

ՍԵՄԻՆԱՐ

Սեռավարակների ավելացումը բժիշկներին սթիպում է դիմել գործուն միջոցների

ՀՀ մաշկաբանության եւ սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բժշկագիտական կենտրոնը եւ առողջապահության նախարարությունը կազմակերպել են միջազգային սեմինար, նվիրված սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններին, որը տեղի կունենա հունիսի 12-13-ին, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանում: Տարեցտարի, հատկապես վերջին 2-3 տարիների ընթացքում, սեռավարակներով հիվանդների քանակն ավելանում է: Այդ ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների թիվը 20-ից ավելին է, այդ թվում եւ սիֆիլիսը: Ավելի մտահոգիչ է, որ նկատվում է հիվանդության երիտասարդացման միտում: Հիվանդների խմբի տարիքային ցուցիչը ներառում է արդեն 12-13 տարեկաններին: Իսկ 17 տարեկանները կազմում են մեծամասնությունը: Հայաստանում սեռավարակների աճը մոտ 4-5 տոկոս է, առանձին դեպքերում (ինչպես, օրինակ, սիֆիլիսի) 5-6 տոկոս: Ուրիշ երկրներում աճը հասնում է 50-60 տոկոսի, իսկ կան տեղեր, ուր ոչ պաշտոնական տվյալներով, արձանագրվել է 700 տոկոսի աճ: Անշուշտ, սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների վարակակիրների մասին հավաստի տվյալներ թե՛ նախկինում, թե՛ հիմա չեն եղել: Բոլորը չէ, որ դիմում են բժշկի, մյուս դեպքում՝ արձանագրվում են բուժվողներից ոչ բոլորի անունները: Հայաստանում եւ այլուր վարակվողների աճը անմիջականորեն կապվում է բնակչության շրջիկների, համասեռամոլների, ընդհանրապես՝ անապահով խավի ավելացման հետ:

Սեմինարին կկարդացվեն 20-ից ավելի զեկուցումներ: Դրանցից երկուսը նվիրված են տուբերկուլյոզի խնդիրներին, որը հաճախ հանդես է գալիս սեռավարակների հետ կցորդված: Հրավիրված են 6 խոշոր մասնագետներ Միացյալ Նահանգներից, այդ թվում՝ մեկ սոցիոլոգ, որը զբաղվում է սեռային հիվանդների սոցիալական ապահովագրության, հասարակության մեջ նրանց դիրքի, վարքագծի եւ այլ խնդիրներով: Սեմինարի հիմնական նպատակը համագործակցության սկիզբը դնելն է: Մասնագետները ԱՄՆ-ում գործող Ֆոգարտի ծրագրի անդամներ են, որը գրեթե զբաղվում է երկրագնդի ազգաբնակչության առողջության խնդիրներով, գիտահետազոտական գործունեությամբ: Ծրագիրը եղել է Եվրոպայի երկրներում, Վրաստանում, եւ այժմ այցելում է Հայաստան:

Ա. Վ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՍԱԿԵՏՆԵՐ

Բաց նամակ՝ ՀՅԴ Հայաստանի պատասխանատու մարմնի անդամ Լեւոն Մկրտչյանին

Հարգելի Լեւոն Մկրտչյան.

Մեր նմանությունն այն է, որ նվիրյալներն ենք մեր նախընտրած գործի, այնուհետեւ համոզված նաեւ՝ Հայաստանի եւ այն ժողովրդի, որի զավակներն ենք։ «Առավոտ» թերթին տված եւ ս. թ. ապրիլի 26-ի համարում տպագրված ձեր հարցազրույցը («Դաշնակցության «փայլուն մեկուսացման քաղաքականությունը») առիթ հանդիսացավ գրիչ վերցնելու եւ հրապարակայնորեն նախաձեռնելու այս զրույցը (ավելի վաղ տպագրել չէր հաջողվում)։ Համոզված եմ, որ դրանով ոչ ազգի, ոչ էլ կուսակցության տունը չենք քանդի, այլ գուցե, մի շարք հարցերի հստակեցմամբ, նպաստենք վերջինիս առավել բյուրեղացմանն-ամրապնդմանը։

Սկսենք ուղղակի այն հարցից, թե Դաշնակցության «փայլուն մեկուսացման քաղաքականության էական բաղկացուցիչը հանդիսացող պահանջատիրությունը, ընդունելո՞ւ եք այդ տեսակետը, կամ ո՞րն է լինելու ձեր առարկությունը։ Ինչ վերաբերում է ՀՅԴ-ն այստեղ որպես փողոցում գործող կուսակցություն տեսնելու ոմանց ցանկությանը (համարում եք, որ ընդդիմության որոշ շրջանակներ էլ են դա ցանկանում), ապա ՀՅԴ-ն այժմ էլ փողոցում չէ, իսկ գործելու համար, համոզված եմ, պարտադիր չէ շենքերում կամ փափուկ բազմոցներում լինելը։

Հարցազրույցը ընթերցելիս, կամեցա հասկանալ նաեւ, թե ո՞րն է տարբերությունը «կաշառակերությունը որպես էկոլոգիական չարիք» նշող դատապարտող ձեր կարծիքի կամ հայտարարության եւ այս պետության կեսի (եթե ճիշտ եմ ընկալել, մի նախադասությամբ՝ «կոպիտ խախտումները չլինեին էլ, ընդունվելու էր Սահմանադրությունը») ընդունման դեպքում, իհարկե, Հայաստանում գործող օրենքները եւ Սահմանադրությունը, անկախ ամեն ինչից (կոպիտ խախտումներով ընդունված եւ վատ լինելուց), «պետք է դառնան այն հիմքը, որի վրա զարգացվելու է պետական համակարգը»։ Հուսով եմ, չեք ժխտի, որ ցանկացած կառույց, եթե հիմքում կեղծիքն է դրված, ուշ թե շուտ ենթակա է փլուզման։ Եվ եթե կեղծիքի արդյունք է ներկա պետական կառույցի հիմքում դրված փաստաթուղթը, մենք ինչպե՞ս «ելնենք այս իրողությունից», ինչի կոչ եք անում Դուք, այսինքն պետք է համակերպվենք, հաշտվենք, ընդունենք կատարվածը։

...սացման քաղաքականությունը» ժխտելով, մի՞թե արդեն Դաշնակցության «փայլուն իշխանականացման քաղաքականությունն» եք ողջունել։ Խոսքը, իհարկե, ՊՄ-ին եւ ձեր քաղաքական ուղեգիծը պաշտպանողներին է վերաբերում եւ ոչ թե ՀՅԴ հայաստանյան կազմակերպության սովար բանակին։ Սկզբունքորեն մերժելով այդ տարբերակներից առաջինը, միանգամայն անընդունելի եմ համարում նաեւ երկրորդը, քանի որ ասպարեզում ինձ ու Ձեզ քաջ հայտնի իշխանություններն են, ՀՀ ղեկավար որոշակի անձինք։ Համոզված եմ, որ ելքը այս երկու տարբերակներից մեկնումեկի ընտրության մեջ չէ, այլ մի երրորդի, որը պարտավոր ենք գտնել՝ առանձին-առանձին, թե միասին (ցանկալի է վերջինը)։

Նշված հարցազրույցին ծանոթանալը բազմաթիվ հարցեր ծնեց։ Նախ, Դաշնակցությունն այդ ո՞ր օրվանից է դարձել «պետական կուսակցություն» եւ ի՞նչ է նշանակում, ի՞նչ բան է այդ «պետական կուսակցությունը»։ Ի՞նչ արդյունքներ ունեցավ քաղաքական անմիջական շփումների ուղղությամբ ձեր ծավալած աշխատանքը։ ՀՀ ղեկավարների, իշխանության ներկայացուցիչների հե՞տ էլ եք հանդիպել, եթե այո, ո՞ւմ, նաեւ՝ ի՞նչ հարցեր եք քննարկել, ի՞նչ արդյունքների հասել։ Համենայնդեպս, կարծում եմ, չեք ժխտի, Դաշնակցության համար որեւէ նպաստավոր արդյունք դեռ չկա։ Ձեզ համար միակ նպաստավոր արդյունքը, թերեւս, եղել է «Հայլուր» ՀՅԴ 26-րդ ընդհանուր ժողովի որոշումների տպագրումը (ում կողմից՝ չգիտեմ), որով իշխանությունը էական ծառայություն մատուցեց՝ բոլորին ցուցադրելով, որ ՀՅԴ-ն սատանա չէ եւ ինչ-ինչ (միանգամայն պատկերացնելի) պայմանների ընդունման դեպքում ինքն էլ ընդունելի կլինի։ Իսկ ես, հարգելի Լ. Մկրտչյան, որեւէ կերպ չեմ կարող համոզվել, որ Հայաստանի այսօրվա իշխանությանը ճշմարիտ ու հզոր ընդդիմությունը կարող է հանդուրժելի-ընդունելի լինել։ Այս իշխանությանը կարող է ձեռնտու լինել միմիայն գրպանի ընդդիմությունը։ Սակայն, մտահոգիչը առավելապես այն է, որ այդ մերձեցումը հակակոմունիստական հենքի վրա է կատարվում, **իսկ ակնկալելի գործընկերը հույժ կասկածելի ազնվության տեր է։**

Ինձ անհասկանալի է մնում լրագրողի չորրորդ հարցին ձեր տված պատասխանը։ Մի՞թե իշխանությունը կա քաղաքական ուժերի ձեր ասած այն երկու բեւեռից մեկում, որը «խիստ պես կամենում է տեսնել Դաշնակցությանը Հայաստանի քաղաքական համակարգում հստակ նպատակներով եւ արժեքներով»։ Եւ եթե կա, խնդրում եմ բացատրել՝ որո՞նք են իշխանության պատկերացրած այդ հստակ նպատակները եւ արժեքները...

«Ռուս-հեղափոխական» լոզունգների, «ամբոխավար» կարգախոսների առնչությամբ էլ հարց ունեմ։ Որոշակի ասեք, թե ո՞ր կարգախոսներն եք համարում այդպիսին։ ՀՀ ներկայիս իշխանությանը փոխելու կարգախոսը կարելի՞ է համարել դրանցից։ Այդ դեպքում, եթե որեւէ մեկն ասի, որ «ռուս-հեղափոխական, կյանքից կտրված» կարելի է համարել նաեւ Դաշնակցության որդեգրած Հայ դատի հե-ՀՅԴ-ի եւ իշխանամետ կուսակցությունների ղեկավարների նույնանման հայտարարությունների միջեւ։ Գուցե բացատրեի՞ք...

Դուք ձեր (եւ ոչ միայն...) համոզմունքն եք արտահայտում, որ Դաշնակցության հայաստանյան քաղաքականության անկյունաքարը «Մեր պետականությունը, պետական կյանքի կայունությունը» պահպանելը պետք է դառնա։ Այդ դեպքում խնդրում եմ բացատրել, թե ո՞րն է եղել ՀՅԴ քաղաքականության նախկին անկյունաքարը։ Մի՞թե ոչ՝ մեր պետականությանը (չնույնացնենք երկրի ղեկավար անձերի հետ) ի նպաստ ծառայելը եւ նրա պահպանումը։ Եվ հաջորդ հարցը՝ պետական կյանքի ժամանակավոր անկայունությունը (ի դեպ, այդ «ժամանակավոր անկայունություն» ասածը կարող եք ընկալել հարաբերականորեն) մի՞թե բացառում է այդ կյանքի հետագա կայունությունը եւ պետականության պահպանումը։ Կարող եք բացատրել, որ թերեւս չի բացառում, բայց կարող է վտանգել Արցախի խնդիրը։ Սակայն, կարծում եմ, որ Արցախի խնդրին ուրիշներից է վտանգ սպառնում եւ ոչ թե Արցախի համար բազմաթիվ նահատակներ տված Դաշնակցությունից, ընդհանրապես, ընդդիմության այն թեւից, որն անհաշտ դիրքորոշում ունի իշխանության հանդեպ։

Շարունակելով Ձեր միտքը, հարգելի Լեւոն Մկրտչյան, Դուք ասել եք. «Կայուն իրավիճակի ցանկացած ոչ լեգիտիմ, բանի փոփոխություն կարող է ի չիք դարձնել դժվարությամբ ձեռք բերվածը»։ Այսինքն, Դուք միանշանակ կարեւորել եք քաղաքական ցանկացած լուրջ քայլի լեգիտիմ լինելը եւ սկզբունքորեն մերժել հակառակը։ Ես նույնպես միանշանակ կիսում եմ ձեր համոզմունքը։ ՍԱԿԱՅՆ... Նույն կերպ, թերեւս, առավել բարձր մակարդակով չե՞ք կարեւորում արդյոք, որ ցանկացած իշխանություն հարգելի, հանդուրժելի է, նրա նկատմամբ լեգիտիմ վերաբերմունքը սրբազան օրենք ու պահանջ է միայն այն դեպքում, երբ այդ իշխանությունը հենց ինքն է լեգիտիմ։ Մինչդեռ, ձեզ քաջ հայտնի է, որ ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրությունները օրինախախտմամբ եւ կեղծիքով են կատարվել, հետեւապես այս ամենի վրա հենված իշխանությունները չեն կարող լինել լեգիտիմ։ Մանավանդ, որ միտումնավոր եւ պետական մակարդակով բացառված է օրենքով բողոքելու, կեղծիքի փաստերը դատական քննության առարկա դարձնելու հնարավորությունը. ՀՀ Գերագույն դատարանը հայցը չի ընդունում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի դեմ նույն հանձնաժողովին չես բողոքի, իսկ Սահմանադրական դատարանին, ըստ օրենքի, դիմել չես կարող։ Այդ այժմյան իշխանություններն է, որ պետք է մտածեին մեր պետականության կայունության համար, եւ նրանք են կրում ողջ պատասխանատվությունը։

Դուք համարում եք, որ «Սահմանադրությունն ընդունվեց կոպիտ խախտումներով, ընտրությունները անարդար էին», սակայն չեք որոշակիացնում՝ եթե այդ կոպիտ խախտումները չլինեին, Սահմանադրությունը կընդունվե՞ր, թե ոչ։ Էական տարբերություն կա ձեր տված մեղմ որակավորման եւ ընտրությունների կեղծված լինելու իրողության միջեւ։ Ձեր տեսա-

Չեմ կարող կիսել ձեր կարծիքը, հարգարժան Լ. Մկրտչյան, թե Դաշնակցության ներսում արմատականների եւ ոչ արմատականների, «Առավոտի» բիրանկի բնորոշմամբ, «բազեների եւ աղավնիների» խնդիր չկա։ Կա՛, միայն թե վերջիններիս աղավնիներ չէի անվանի, դժվարանում եմ համապատասխան անվանումը գտնել։ Մի շատ կարեւոր խնդիր էլ. Դուք ուղղակի հավաստում եք, որ կուսակցության մեջ կան նաեւ այնպիսի ընկերներ, որոնք կուսակցությունից միայն ստացել են եւ որեւէ արժեք չեն տվել կուսակցությանը։ Խնդրում եմ պարզաբանել, թե այդ ի՞նչ են ստացել կուսակցությունից (ես, որքան գիտեմ, միայն տվող են եղել, ոչ քիչը նաեւ՝ զոհաբերող ու զոհաբերվող) եւ, առհասարակ, եղե՞լ են ստացողներ։ Ձեր արտահայտությամբ չե՞ք հաստատում արդյոք դաշնակցականների դոլլարներ ստանալու մասին պնդումները։

Ի վերջո, Դուք կոչ եք անում սատարել այն պետությանը, որը, ձեր իսկ խոստովանությամբ, հիմնված է մաֆիական կառույցների եւ թալանի վրա։ Վերջինիս կապակցությամբ Դուք բավարար եք համարում Դաշնակցության ընդդիմադիր դիրքը (ոչ արմատական թեւի կողմից ես դեռ միայն կեցվածք եմ տեսնում) հայրենիքում։ Մինչդեռ, կեցվածք լինի այն, թե դիրք, առ այսօր մնում է ձայն բարբառո հանապատի, իսկ «գայլը», չնայած ձեր խորհուրդին, ասում է՝ ախպոր պես բող, «ոչխարը» գնաց...

Ես մի ճշմարտություն գիտեմ. մեր մոտ ու հեռու շատ հարեւաններ բարեգութ չեն մեր նկատմամբ։ Այդպիսի աշխարհում մեր տուն-կառույցը (ինչը պետություն եւ պետականություն եք անվանում) կառույց-ԲԵՐԴ պետք է լինի։ Եվ եթե կեղծիքն է այդ Բերդի հիմքում դրված, եթե այդ պատճառով համերաշխություն ու միասնություն չկա, խախտուն է բերդը հիմքից եւ երերուն ներսից, եթե ներսում բնակչության մեծամասնությունը ճարահատ անհույսություն է, շատ-շատերը հարկադրված՝ մերձավոր արտասահման են տարագրվում, ուրիշները փախչում հեռավոր արտասահման, այդ դեպքում պետք է հետ դառնալ։ Պետք է ամեն ինչ այսօրվա իշխանության լեգիտիմության, ավելի ճիշտ, անլեգիտիմ լինելու խնդրից սկսել։ Այլապես ուշ թե շուտ, անկախ մեր կամքից եւ օրինաչափորեն, այդ երերուն բերդը ընկնելու է դատապարտված եւ կփլվի մի օր հենց մեր գլխին։ Իսկ Դուք, հարգելի Լ. Մկրտչյան, դրա փոխարեն կոչ եք անում մաֆիական կառույցների, թալանի, կեղծիքի վրա հիմնված այդ բերդի գլխին նոր հարկեր դնելու, պետականության կառուցումը շարունակելու, նաեւ ամրապնդելու այսպիսի պետությունը։ Այո, ամրապնդենք, եթե հարկ է, նույնիսկ անձնազոհաբար, բայց, ըստ Հայաստանում ՀՅԴ Պատասխանատու մարմնի եւ ձեզ այդ առաքելությունը վստահած անձանց, կառույցի ամրապնդումը գլխի՞ց է լինում, թե հիմքից։

Ու վերջում եւս մի խնդրանք. եթե պատասխանելու եք, միայն բարձրացված բոլոր հարցերին ամբողջականորեն անդրադառնալու պայմանով, առանց դրանցից որեւէ մեկը շրջանցելու։

Հարգանքներով եւ միանգամայն բարեկամաբար՝

ԱՐԹՈՒՐ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Քլինթոնի խորհրդականը ներկայացրեց ԱՄՆ-ի հայաստանյան քաղաքականության հիմնադրույթները

Երեկվա «Ազգն» արդեն հայտնել է, որ Հայաստանում ԱՄՆ-ի նախկին դեսպան Հարրի Գիլմորն առաջինն է արժանացել Ամերիկայի հայկական համագումարի կողմից սահմանված Հենրի Մորգենթաուի անվան մրցանակին։ «Ազատություն» ռադիոկայանի աշխատակից Հրայր Թամրազյանը հայտնել է, որ հունիսի 1-ին Բոստոնում տեղի ունեցած մրցանակաբաշխման հանդիսավոր արարողությանը ելույթ ունեցած ամերիկացի գործիչներն իրենց պատրաստակամությունն են հայտնել շարունակել Հայաստանին աջակցելու գործը։ «Մենք հայերի պայքարի գործը պետք է շարունակենք կենդանի պահել այստեղ, Միացյալ Նահանգներում, մեր երկրի քաղաքական օրակարգում», ասել է Ջոզեֆ Քենեդին։ Ելույթ է ունեցել նաեւ Միացյալ Նահանգների նախագահական թեկնածու Ռոբերտ Դոուլի դուստրը՝ Ռոբին Դոուլը։ «Հայրս ամերիկահայերի լավագույն բարեկամն է», ասել է նա։ Այնուհետեւ ԱՄՆ-ի վարչակազմի անունից ելույթ է ունեցել նորանկախ պետությունների օժանդակության հարցերով նախագահ Քլինթոնի հատուկ խորհրդական, դեսպան Ռիչարդ Մորնինգսթարը, որը ներկայացրել է Քլինթոնի վարչակազմի հայաստանյան քաղաքականության հիմնադրույթները։

«Անկախությունից հետո Հայաստանը 1 շնչի հաշվով Միացյալ Նահանգներից ամենամեծ օժանդակությունը ստացող 2 երկրներից մեկն է։ «Մարդասիրական օժանդակություն» եւ «Տնտեսական բարեփոխումների, սեփականաշնորհման աջակցության» ծրագրերի համար Միացյալ Նահանգները շուրջ կես միլիարդ դոլլար է հատկացրել»։ «Անվտանգությունն ու բարգավաճումը Հայաստանում կախված են բարեփոխումներից եւ խաղաղությունից։ Երբ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն անցյալ տարվա հոկտեմբերին այցելեց Վաշինգտոն, հայտարարեց, թե 1 ուժեղ գործընկերը չի կարող երաշխավորել Հայաստանի անվտանգությունը։ Հայաստանի անվտանգությունը պահանջում է խաղաղություն հարեւանների հետ, մենք համաձայն ենք Հայաստանի նախագահի հետ»։

«Մեր քաղաքականության իմաստն այժմ հենց այդ նպատակի իրագործմանը նպաստելն է, դա շատ կարեւոր խնդիր է մեր վարչակազմի համար», ասել է Քլինթոնի խորհրդականը։ Նա նշել է նաեւ, որ Քլինթոնի վարչակազմն աշխատում է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ։ Նախագահ Քլինթոնը հայտնել է տարածաշրջանի ղեկավարներին, թե կաջակցի նրանց, եթե նրանք հանուն խաղաղության դիմեն ռիսկի։ Մորնինգսթարն ասել է, թե փոխպետքարտուղար Սթրոբ Թալբոթն ու ազգային անվտանգության հարցերով փոխխորհրդական Սենդի Բերգերը շարունակում են զբաղվել հակամարտության կարգավորման հարցերով։ «Ճիշտ է, նրանց առաջին այցելությունը տարածաշրջան որոշակի արդյունքներ չտվեց, սակայն Թալբոթը եւ Բերգերը պատրաստվում են կրկին այցելել այնտեղ։ Տարածաշրջանում խաղաղության հաստատման ձախողումը կխարխլի կովկասյան պետությունների անկախության հիմքերը, իսկ մշտական խաղաղության հաստատումը Կովկասում կխթանի համագործակցությունը տարածաշրջանում եւ Արեւմուտքի հետ ինտեգրացման հնարավորություն կստեղծի», ասել է Ռիչարդ Մորնինգսթարը։ Դեսպանը նշել է, որ Կասպից ծովի էներգետիկ պաշարների շահագործումը կարող է նպաստել կայունությանը եւ բարգավաճմանը։ Նա հայտնել է, որ ԱՄՆ-ի վարչակազմը պաշտպանում է բազմակի, առեւտրային իմաստով կենսունակ խողովակաշարերի կառուցման ծրագիրը։ «Հայաստանը կարող է մրցել, որ խողովակաշար անցկացվի նաեւ իր տարածքով։ Մենք կարծում ենք, որ Հայաստանը շատ հարմար է իրբեւ բնական գազի տարանցիկ ուղի» ասել է Մորնինգսթարը։ Դեսպանն այնուհետեւ պատմել է ներկաներին, որ նախագահ Քլինթոնն ամենասկզբից Հայաստանն ու Կովկասը համարում էր մի շրջան, որը գտնվում է Ասիայի ու Եվրոպայի խաչմերուկում եւ կարեւոր դեր է խաղում Ռուսաստանում, Թուրքիայում եւ Կասպից ծովի ավազանի երկրներում կատարվող իրադարձությունների իմաստով։ «Վարչակազմը գիտակցում է նաեւ այն փաստը, որ տարածաշրջանը բաժանման եւ նվաճողական պատերազմների ժառանգություն է ստացել։ Բայց մենք չենք հավատում, որ պատմությունը պետք է կրկնվի», ասել է նա։ Խաղաղությունը Կովկասում կենսական նշանակություն ունի նաեւ այն իմաստով, որ այսօր նորանկախ պետությունները ձգտում են փոխշահավետ համագործակցության մեջ մտնել Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի հետ։ Այսօր բոլոր նորանկախ երկրներն աշխատում են բարելավել հարաբերությունները Ռուսաստանի հետ։ Դա շատ դժվար գործընթաց է, բայց մենք կշարունակենք պաշտպանել նախկին Խորհրդային Միության բոլոր հանրապետությունների անկախությունը։ Մենք կշարունակենք խրախուսել նաեւ Հայաստանին եւ Թուրքիային, որպեսզի նրանք հաղթահարեն պատմական տարաձայնությունները, բացեն իրենց սահմանները եւ բարելավեն հարաբերությունները։ Հայաստանի ինչպես նաեւ Կովկասի եւ Միջին Ասիայի համար Թուրքիան դեպի Արեւմուտք դուռ գալու ճանապարհ է։ Մենք խիստ անհամաձայնություն ենք հայտնել Թուրքիային Հայաստանի հետ սահմանները փակելու համար, բայց մենք կարծում ենք, որ հայ-թուրքական հարաբերություններն աստիճանաբար բարելավվում են։ Քլինթոնի վարչակազմը պաշտպանում է Հայաստանն Արեւմուտքին ինտեգրացնելու գործը։ Մենք սերտորեն համագործակցում ենք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ եւ կարող ենք ասել, որ նա այնպիսի խաղաղություն կկնքի, որն անվտանգություն եւ բարգավաճում կերաշխավորի Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի, ողջ հայ ժողովրդի համար։ Բայց բոլոր կողմերը պետք է դժվարին փոխզիջումներ կատարեն, ոչ մի գործարք չի կարող կատարյալ լինել։ Բայց արդար խաղաղության կարելի է հասնել», ասել է դեսպան Ռիչարդ Մորնինգսթարը։ «Երբ խաղաղություն հաստատվի տարածաշրջանում, հայ ժողովրդի եռանդը, նախաձեռնությունը եւ գիտելիքները Հայաստանը կդարձնեն տարածաշրջանի ցուցադրական օրինակ», այսպես է եզրափակել իր ելույթը նախկին Խորհրդային հանրապետություններին օժանդակության համակարգման հարցերով ԱՄՆ-ի նախագահի խորհրդական Ռիչարդ Մորնինգսթարը։

digitised by A.R.A.R.@

Բոբ Դոուլը հավաստիացնում է, որ վճռականորեն է տրամադրված նվաճելու Կալիֆոռնիան, բայց արդյոք նա կկարողանա՞ անհրաժեշտ ժամանակն ու գումարը ներդնել այդ կարեւոր նահանգը գրավելու գործում: Համաձայն «Նյու Յորք թայմս» թերթի մայիսի 30-ի տեղեկատվության, այդ հարցում մինչեւ օրս զիջել Դոուլին: Նրանք խաղախաղերին տեղեկացնում են, որ հակահրամանային գլխավոր ծավալող ուսիկանական յուրս միավորումներից երկուսի նյութական ծախսերը ծածկված են նախագահի առաջարկած այդ գործում 100 հազար նոր ոստիկաններ ներգրավելու ծրագրի շրջանակներում: Դոուլն այդ ծրագրին դեմ էր եղել համարելով «միջոցների վատնում»: Փոխարենը նա առաջարկել էր գումարը

մինչեւ Դոուլը մոտ 20 միլիոն դոլլար պետք է ծախսի մրցունակ դառնալու համար: Իսկ այդ գումարն առայժմ գոյություն չունի: «Ինձ համար պարզ չէ նաեւ այն, թե արդյոք հաղթահարվելու՞ է այդքան գումար ծախսելը, երբ նշաններ կան, որ նահանգը «թեքվում է դեպի ընդդիմությունը»: Պարոն Խաչիկյանի կարծիքով

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

Բոբ Դոուլը կկարողանա՞ նվաճել Կալիֆոռնիան

Նրա խորհրդատու Բեն Խաչիկյանը Քլինթոնի համար «80 դժոխային օրեր» է խոստանում

տացված սվյալները բավականին խրախուսիչ են: Մարտին անցկացված նախանգային նախընտրական հարցումում նա 16 միավորով զիջում էր նախագահ Քլինթոնին: Բայց նրա նախընտրական արշավի կազմակերպիչները փորձում են անել ամեն ինչ շրջանցելու այդ ամենամեծ նահանգի 54 ձայներին: Լոս Անջելեսի արեւելյան Օնտարիո քաղաքի Սան Բեռնարդինո Քաունթիի հանրապետականների առաջ ելույթ ունենալով Դոուլը խոստացել էր՝ մեկ, երկու կամ նույնիսկ ավելի շաբաթներ տրամադրել Կալիֆոռնիա իր այցելությանը, սակայն ծրագրված 3-օրյա այցն ընդամենը 27 ժամ տեւեց եւ նա հանկարծակի ստիպված եղավ վերադառնալ մայիսի 30-ին, չկորցնելով իր ինքնավստահությունն ու հումորի զգացումը. Օնտարիոյի օդանավակայանում լրագրողներից մեկի այն հարցին, թե արդյո՞ք ուրախ խառնաշփոթ իրավիճակ էր ստեղծվել, նա հանգիստ պատասխանել է. «Ես եղել եմ ավելի խառնաշփոթ վիճակում եմ, քան սա: Դա ինձ շատ է դուր գալիս»:

Քլինթոնի կողմնակիցները Կալիֆոռնիայի «ոչ մի թիզը» չեն ուզում

հատկացնել համայնքներին եւ դրանց թույլ տալ այն օգտագործել այնպես, ինչպես նպատակահարմար գտնեն: Դոուլի «կալիֆոռնիական արշավին» նպաստող ամենակարեւոր փաստը Բեն Խաչիկյանի ներառումն է, որպես Կալիֆոռնիայի ազգային խորհրդատու: Խաչիկյանը նահանգի ամենաազդեցիկ հանրապետականներից է, որը նախագահական ընտրարշավների կազմակերպման եւ անցկացման հսկայական փորձ ունի: Նրա հաշվարկներով հանրապետական ազգային կո-

միտեի թեկնածու Դոուլը առնվազն չորս անգամ եւս պետք է այցելի այդ նահանգը նախքան հանրապետականների Ազգային համագումարը, որը նախատեսված է անցկացնել օգոստոսին Սան Դիեգոյում: Իսկ նախկին կառավարիչ Ջորջ Դոյմեջյանը գտնում է, որ թեկնածուն մեկ կամ երկու անգամ առնվազն պարտավոր է լինել Կալիֆոռնիայում: «Կազմակերպչական աշխատանքները դեռ նոր են սկսվել: Բենի գործի գլուխ անցնելով այցելությունները ավելի հաճախակի կլինեն», ասում է նա:

Ընդունելով հանդերձ, որ Դոուլի ճանապարհը դժվար կլինի, պարոն Խաչիկյանը «80 դժոխային օրեր» է խոստանում Քլինթոնին վերջնական համագումարից հետո: «Դժվար կլինի նրան պարտել, բայց մենք կհասնենք մեր նպատակին», հայտարարում է նա վճռականորեն:

Հասարակական կարծիքների հավաքման կենտրոնի դիրեկտոր Մերվին Ֆիլդը ավելի շատ շեշտ դնում է հեռուստատեսային հեռարձակումների, քան այցելությունների քանակի վրա: Իսկ այլ դիտորդներ այն տեղական հարցերի վրա, որ Դոուլը պետք է բարձրացնի իր ելույթներում:

ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱ

ՆԱՏՕ-ն խոստանում է զորքերը չհասցնել մինչեւ ռուսական սահմանը

ԲԵՌԼԻՆ, 4 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՏ-AFP: Երեքշաբթի օրը ՆԱՏՕ-ն խոստացել է Մոսկվային, որ այդ դաշինքը դեպի արեւելք ընդարձակվելը չի ենթադրում մեծածավալ զորքերի տեղաշարժ դեպի Ռուսաստանի սահմանները, հայտնել է ՆԱՏՕ-ի մի պաշտոնյա, որը ցանկացել է անհայտ մնալ: Այդ խոստովանությունը տեղի էր ունեցել «16+1» հանդիպումից հետո, որի ժամանակ ՆԱՏՕ-ի 16 անդամ-երկրների արտգործնախարարները հանդիպել են իրենց ռուս գործընկեր Եվգենի Պրիմակովի հետ:

ՆԱՏՕ-ի պաշտոնյայի տվյալների համաձայն, Ռուսաստանի կառավարությունը առարկություն չի հայտնել ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման դեմ, սակայն «անընդունելի» է համարել, որ ռազմական կայաններ տեղադրվեն Ռուսաստանի սահմանների մոտ:

Պրիմակովը հանդիպումից հետո գոհունակություն է հայտնել, որ ըստ իրեն, ՆԱՏՕ-ի ընդարձակումը «կանխորոշված չէ», եւ միջին ճանապարհ ուղեշ Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի երկխոսության մի մաս: Սակայն ՆԱՏՕ-ի պաշտոնյան ասել է, որ այդ կազմակերպության ընդարձակման հետ կապված ոչ մի «համաձայն որոշման կայացում» չի լինելու: «ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման հարցը բաց չէ Ռուսաստանի հետ քննարկման համար», ավելացրել է նա:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ը փայլեր է անում Չինաստանի հետ տնտեսական առճակատումից խուսափելու

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Շեշտելով Պեկին-Վաշինգտոն կամերը բարելավելու աշխատանքների կարեւորությունը, Միացյալ Նահանգների իշխանությունները որոշել են նախագահի ազգային անվտանգության հարցերի խորհրդատու Էնթոնի Լեյկին Չինաստան ուղարկել, սակայն այցելության թվականը ցարդ որոշված չէ: Այցելության որոշումը հրապարակվել է այն ժամանակ, երբ երկու պետությունները գտնվում են տնտեսական առճակատման եզրին: Մյուս կողմից նախագահ Քլինթոնը անցած շաբաթավերջին որոշել է մեկ տարով երկարաձգել Չինաստանին առեւտրական լավագույն պայմաններ շնորհող օրենքը, ինչը կարող է Կոնգրեսում ընդդիմության հանդիպել: Կոնգրեսը երկու ամիս ունի այդ որոշման դեմ քայլ անելու համար:

Ադրբեջանում հայտնվեցին 50 հազարանոց թղթադրամներ

ԲԱՔՈՒ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ-ANS-PRESS: Հունիսի 3-ից Ադրբեջանում շրջանառության մեջ են դրվել 50 հազարանոց թղթադրամները, որոնք տպագրվել են բրիտանական De La Reu ընկերության կողմից: Ադրբեջանի կենտրոնական բանկի դրամային վարչության ղեկավար Սուլեյ Չալաևովի խոսքերով, նոր թղթադրամը չափերով փոքր է 10 հազարանոցից եւ ունի պաշտպանության 17 շերտ: Նա հավաստիացրել է, որ այս քայլին չի հետեւի արժեզրկում, քանզի միաժամանակ շրջանառությունից հանվում են հին թղթադրամները:

Գերմանիայում օտարերկրացիների մեծ մասը ձգտում է քաղաքացիության

ԲԵՌԼԻՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ներկայումս Գերմանիայում ապրող օտարերկրյա քաղաքացիների 52 տոկոսը ձգտում է գերմանական քաղաքացիություն ստանալ: Պաշտոնական հայրենիք վերադառնալու ցանկությունը շարունակ նվազում է: Դա պարզել է Օֆենբախի ՄԱՐՊԼԱՆ հետազոտական ընկերությունը, որն արդեն 25 տարի կանոնավոր կերպով հարցումներ է անցկացնում Գերմանիայում ապրող, բայց գերմանական անձնագիր չունեցող մարդկանց շրջանում: Նրանց թիվն այսօր երկրում կազմում է 6.7 միլիոն: Դա մոտավորապես հավասար է Շվեյցարիայի բնակչությանը:

«Նացիստների որսորդի» եւ նրա «զոհի» որդու հանդիպումը հավերժացրեցիչ 34 տարի հետո

«Նացիստների որսորդ» Ցվի Ահարոնին, այն անձնավորությունը, որը կառափնարան տարավ Ադոլֆ Էյխմանին, հանդիպեց եւ զրուցեց նրա որդու Ռիկարդո Էյխմանի հետ: Հանդիպումը կայացավ վերջերս Լոնդոնի «Հիթրոու» օդանավակայանի «Հիլթոն» հյուրանոցում: Նրանք՝ շուրջ 40 տարեկան ջահել տղամարդը եւ ալեհեր, համակրելի պարոնը զրուցեցին երկու ժամ, մտաբերելով վաղեմի իրադարձությունները, որոնք կնիք էին դրել ոչ միայն իրենց անձնական կյանքի, այլեւ ամբողջ մարդկության ճակատագրի վրա:

Ցվի Ահարոնին Ադոլֆ Էյխմանին առեւանգել էր Բուենոս Այրեսում, տեղափոխել Իսրայել, որտեղ նա դատի տրվելով մահապատժի ենթարկվեց: Իսրայելցի հրապարակագիր Դանիս Շիմոնը բազմիցս համառորեն զանգում էր Ռիկարդո Էյխմանին, որը հնագիտության դոկտոր է Գերմանիայի Տյուբինգեն քաղաքի համալսարանում, եւ խնդրում էր հանդիպել այն մարդու հետ, որը «մեղավոր» է նրա որբանալու համար: Երկար դժկամելուց հետո Ռիկարդոն, որը շատ վաղուց պատասխանել էր իր հոր ոճրագործությունների համար, համաձայնեց զրուցել նախկին գործակալի հետ: Հանդիպումից հետո Ադոլֆ Էյխմանի առեւանգիչը հուզված ասաց. «Գիտեմ, որ դժվարին մանկական տարիներ անցկացրիք: Չգիտեմ ինչ զգացիք ձեր հոր: Համենայնդեպս, ուրախ եմ, որ դուք կարողացաք հաղթահարել դժվարությունները»:

Ճաշկերույթի ընթացքում Ցվի Ահարոնին Ռիկարդո Էյխմանին պատմեց, թե ինչպես բեռնատար ավտոմեքենայի թափքում ծվարած հսկողության տակ էր վերցրել Բուենոս Այրեսի Գարիբալդի փողոցում գտնվող Էյխմանի առանձնատունը: Պատշգամբում ամեն օր խաղում էր հինգ տարեկան մի տղա, որն ընտանիքի ամենափոքր երեխան էր, «այնքան հագնված, բայց շատ գեղեցիկ մի երեխա», ինչպես նշված է առեւանգողների նշումներում: «Խաղում էի շան հետ», հիշեցնում է Ռիկարդոն: «Ոչ, նրան ուղղում է գործակալը, բարեբախտաբար այն ժամանակ շուն չունեիք, այն ձեռք բերեցիք ավելի ուշ»: «Ես մենակ դուրս

Ցվի Ահարոնին Ռիկարդո Էյխմանին ցույց է տալիս հրեաների կոտորածների եւ նրա հոր մասին գրած իսրայելական թերթի նյութերը

խաղ էի սովորում», հիշում է որդին: «Դա ճիշտ չէ, ձեր հայրը վերադառնում էր ութ երեկոյան, երբ արդեն մութն էր»:

Քառասունամյա դոկտորը ուշադրությամբ ունկնդրում է անծանոթ մարդուն, որը լրացնում է մանկական հուշերի բացը եւ խոսում է դեպքի, թե ինչպես փրկարկվեց Ադոլֆ Էյխմանը, երբ նրան ձերբակալեց Իսրայելի գաղտնի ծառայությունը: «Սկզբում դիմադրեց: Հետո հանձնվեց: Ասես մեզ սպասում էր վերջին տասնհինգ տարիների ընթացքում: Վերջում ասաց. «Հանձնվում եմ ճակատագրին»: Ահարոնին նկարագրելիս այն տպավորությունն է զգում, թե երիտասարդը գոհ է հոր վերջին նախադասությունից:

Ահարոնին հիշում է, որ «Մոսադում» (Իսրայելի հետախուզական ծառայություն) մինչ առաջարկ իսրայելական կառավարության կողմից տնտեսական աջակցություն ցույց տալ նրա ընտանիքին, սակայն այդ տարօրինակ գաղափարն անմիջապես մերժվեց: Ռիկարդո Էյխմանը գոհունակություն է զգում այդ մանրամասնություններից, որոնք նրան օգնում են կազմել իր մանկական տարիների խճանկարը:

Հատուկ զգուշավորությամբ կայացած զրույցը տեւեց երկու ժամ: Ռիկարդո Էյխմանը վերադարձավ Գերմանիա, իսկ 75-ամյա Ահարոնին հարավարեւմտյան Անգլիայում գտնվող իր գյուղը: Ի՞նչ, սակայն, ստիպեց նախկին գործակալին այդպիսի համառությամբ ուզել նացիստական ահավոր հանցագործի որդուն: Դա սովորական պատմություն չէր: «Ռիկարդոն, ասում է գործակալը, առանձնահատուկ մարդ է: Ներանձնական անձնավորություն, որն ամբողջ կյանքում կրում է ողբերգական երկնտրանք՝ սեր հոր եւ ատելություն նացիստների հանդեպ»:

Ադոլֆ Էյխման

Մինչդեռ Ռիկարդոն ցավում է, որ չի վերցրել հորն առեւանգողի հասցեն: Ծնված լինելով Արգենտինայում, այն տանը, որտեղից առեւանգվեց հայրը, հիշում է, որ իր մոտ ոչ ոք չէր խոսում զանգվածային կոտորածների եւ հրեաների մասին: [illegible] յոթ տարեկան էր, երբ 1962 թվին հայրը մահապատժի ենթարկվեց Իսրայելում եւ զարմացած հարց էր տալիս, թե ինչու այդքան հետաքրքրում էին իրենց ընտանեկան լուսանկարներով լույս տեսած պարբերականները, որոնք ցուցադրում էին մայրը մահճակալի ներքեւի տակ:

Այսօր Ռիկարդոն չի լսում 9 եւ 10 տարեկան երկու տղաների մոտ: Դեռ ավելին, նրանց հետ այցելել են մի ժամանակագրության մասին: Ի՞նչ լինում բացված մի մեծ ցուցահանդես: Երբ երեխաները կրկնել ասում Ադոլֆ Էյխմանի թոռանն ասելն եւ ցանկացան տեսնել պապիկին, Ռիկարդո Էյխմանը բացատրեց. «Պապիկը շատ վատ բաներ է արել, որի համար էլ պետք է պատժվեր: Հենց այնպես, ինչպես բոլոր վատերը, որոնց մասին խոսում եմ մեր տանը կամ կինոներում»:

«ՀԵՐԱԼԴ ՏՐԻԲՅՈՒՆ» օրաթերթ, Սրբոն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ո՞ւմ ենք նմանակելու եւ ինչպե՞ս

Հունիսի 8-ին, ժամը 17-ին Կինոյի տանը

Դասերով ազդագրերից, Հայաստանում շատ ծրագրերի ակտիվություն է: Մենք՝ ո՞րտեղ է տեղավորվող, թե՞ գեղանկար կենցաղի լոքր հնարավորություն չի ընձեռում երեկոն «լույս» առնել ստեղծողների մոտ անցկացնել, այ՝ նմանակողական, շատերի կազմակերպիչները հավակնում են իրենց դրա ժամանակն է: Նոյատասավոր դերասաններ կոչվածն, անկեղծ ասած, չենք ուզում, որ լինի հանդիսատեսի անտարբերությունը: Զատված հումոր, երգիծանքի ոչ ճշգրիտ ընտրված բիրտ, շատ կոչվածն հաղորդակցման ամենատարբեր միջոցներ, կամ եղածի անգրագետ կիրառում... ու հիասթափություն: Բայց ժանրի դեռ վերծանվածներում, կամ ավելի շատ շուկաներում բոլորի համար լսելի հնչողությամբ հանճարեղ է սփռվում այս կամ այն տափակ կատակի ծայնագրությունը, իսկ մի ժանրի օր անց նաեւ քաղաքական արժեք ստանում, առաջ փոխկապվածային ճաշակի բնույթ ունենալով հաջորդ օրը նույն անունները նորից բեմ են բարձրանում, երբ պետք է հայտնվում են ռադիո-հեռուստատեսային եթերում ու... Մեզ հետ են: Երբ տեխնիկան ռադիոյի 8.30-ին սկսվող «Երգիծական մանրապատումներ եւ հումոր» երկարամյա ծրագիրը հաճախ կրկնում է իր հին ծրագրերը, հաճախ էլ վերնագրից ընդվում, կարելի է ասել, թե ժանրը ռադիոյին բնականությունից շատ բան ունի ավելի, իհարկե զանկությամբ դեմքում: Անկախ «Ոզնու» տպագրականից եւ հանրամասնի լինելուց, չասենք, թե երգիծանքն ու հումորը մամուլում բարձրակարգ նմուշներով են ներկայացված:

Մենք տեսնում ենք, որ հունիսի 8-ին, ժամը 17-ին, Կինոյի տանը կազմակերպվող «Հումորի եւ երգիծանքի հանրապետական առաջին փառատոնն» ավելի դառնա ջերմ հիշողությունների, ամենաակտիվորեն ներկայացվող 8 անունների շարժում գտնվեն հայ ծանանկող (պարոդիստ) բառիս բուն իմաստով արտիստներ, որոնք հանդիսատեսի հետ հանդիպումներին պատասխանատվությամբ ու հարգանքով մոտենան: Ու բեմը չդառնա առեւտրական ակամբային հարթակ:

Փառատոնի կազմակերպիչներն են Հայաստանի ռադիոընկերությունը, Կինոյի տունը, «Պարադիզ» ֆիրման եւ ԱՏՆ ՄՊԸ: «Ո՞րն է նման փառատոնի անցկացման նպատակը» մեր հարցին կազմակերպիչ Մակիչ Գրիգորյանը պատասխանեց, որ ժանրը իր հնարավորությունները չի դրսեւորում Հայաստանում, կազմակերպված շոուներ, հումորի եւ երգիծանքի երեկոները որակապես չեն փայլում: Ու իրենք ուզել են գտնել այն մարդկանց, ովքեր կարող են նպաստել ժանրի Հայաստանում զարգացմանը: «Հայս ներկայացրած 4-60 տարեկանն ասում էր, թե լավ ծանանկում է: Հարցին՝ ի՞նչ կարող ես անել, պատասխանը նույնն էր՝ Արմեն Խոսիկյանի նման կարող եմ խոսել»: Պարոն Գրիգորյանի ասելով, իրենց ընտրած 8 թեկնածուները գնահատվելու են խիստ չափանիշներով: 30-ից ավել հայտ ներկայացնողներից են եզրափակիչ փուլ անցել ընտրվածները: Ընտրություն կատարելիս կազմակերպիչները հաշվի են առել դերասանների ներկայացրած ծրագրերը, նմանակման որակը, կատարման արտիստիզմը: Մակիչ Գրիգորյանի ասելով, հունիսի 8-ին անցկացվող մրցույթում կլինեն մասնագետներից (ռեժիսոր, ռեժիսոր, կինոգործիչ, դերասան) կազմված հանձնախումբ: Յուրաքանչյուր ելույթ 3 գնահատական է ստանալու՝ հանձնախմբի յուրաքանչյուր անդամի կողմից: Հաշվի է առնվելու առաջին դերասանի վարպետությունը (արտիստիզմ), երկրորդ՝ ներկայացման հաջողված լինելը եւ երրորդ՝ իմպրովիզը: Պեսական ոտքին գովազդելով մրցույթը զգուշացնում է, թե փառատոնի նյութերը չի կարելի «քաղաքական ենթատեքստներով» օգտագործել: «Մենք չենք ուզում, որ բեմից լսվող քաղաքական երգիծանքն օգտագործվի կուսակցությունների, քաղաքական գործիչների կողմից», մեկնաբանում է պրն Գրիգորյանը:

Սահմանված է երեք մրցանակ: Առաջին խոշոր դրամական մրցանակը, կազմակերպիչների ասելով, կազմում է 4 միլիոն լումա: Երկրորդ եւ երրորդ տեղ շահող մրցանակակիրին նվեր կտրվի: Լինելու են նաեւ առանձին մրցանակներ՝ սահմանված երկրայան կառավարականների միության, Բոյլինգ ֆիրմա սերվիսի, առանձին ֆիրմաների կողմից: Կազմակերպչի տեղեկացմամբ, եզրափակիչին կհետեւի հաջորդ ավելի ընդգրկուն մրցույթ, որտեղ կներկայացվեն մեկնյեր, ծաղրանկարներ, փոքրիկ բեմադրություններ:

«1000 դրամ արժողությամբ տոմսը թանկ չէ՞» մեր հարցին պրն. Գրիգորյանը չհամաձայնեց: Մնում է ավելացնել, թանկ չի լինի, եթե ժամանակի կորուստ դեմքում աղմկոտ ցմպրոցային վերադարձի պահանջադրման տոմսի գինը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՀԱՅՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԱ

Հայ ազգային երգ-երգեցողության մրցույթում՝ 8 դափնեկիր

Ֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում «Լիզա» բարեգործական հիմնադրամը երեկ անցկացրեց հայ ազգային երգ-երգեցողության մրցույթի եզրափակիչ համերգը, որին մասնակցեցին «Լիզա-95» եւ «Լիզա-96» մրցույթի դափնեկիրները: Մրցույթն անցկացվել է երկու փուլով եւ, ըստ ժյուրիի նախագահ, կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր Մարգարիտ Բրուտյանի, բարդ մրցույթ է եղել: Այս տարի մրցույթին մասնակցել են 15-35 տարեկան երգիչ-երգչուհիները, որոնցից 8-ը մրցանակակիրներ են դարձել: Ժյուրիի կազմում ընդգրկվել են Հովհաննես Բաղալյանը, Արզաս Ոսկանյանը, Գոհար Հարությունյանը (Արամ Խաչատրյան տունթանգարանի տնօրեն) եւ Վարդուհի Խաչատրյանը: Մրցանակակիրներին «Լիզա» հիմնադրամի կողմից շնորհվեցին դիպլոմներ ու դրամական պարգեւ, որից հետո տեղի ունեցավ համերգ:

Հիմնադրամի տնօրեն Իրինա Գալուստյանը հայտնեց, որ իր վաղամեռիկ դստեր՝ Լիզայի հիշատակին կազմակերպած համերգ-մրցույթները ցանկանում է սահմանափակել եւ հաջորդ տարվանից ծեռնամուխ լինել Արագյուղի մատուռի կառուցմանը: Մատուռի նախագիծն արդեն հաստատվել է եկեղեցիների ճարտարապետական խորհրդի կողմից եւ կրելու է սուրբ Մարիամի ու սուրբ եղիսաբեթի մատուռ անվանումը:

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՍԱՍՈՒԼ

Ստամբուլում կայացած աճուրդում վաճառվել է Այվազովսկու նկարը, իսկ Մարտիրոս Սարյանինը՝ ոչ

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 4 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱԳԱՆ: Ստամբուլի «Մարմարա» հաղորդում է, որ Ստամբուլում տեղի է ունեցել արվեստի գործերի աճուրդ, որը կազմակերպվել էր Ռուսաստանի Դաշնության եւ «Քրիստիս» աճուրդի հայտնի ընկերության կողմից: Աճուրդի էին հանված ռուս ու թուրք նկարիչների պաստառներ եւ ռուսական հին նուրբ իրեղեններ ու հնություններ:

Աճուրդին ներկա մեծ թվով արվեստասերների ուշադրությունը կենտրոնացած էր Հովհաննես Այվազովսկու մեծադավաղ պաստառին: Մնացյալների ուշադրությունը բեվեռվել էր Մարտիրոս Սարյանի «Պարսկական ճաշ» յուղանկարին, որը ստեղծվել է 1910-ին, ռուսերեն ստորագրությամբ: Վերջին գործի մեկնարկային գինը բավականին բարձր է եղել, եւ ժանի որ շատերն էլ անծանոթ են եղել Սարյանի արվեստին, կտավը չի վաճառվել:

Արդյունքում Այվազովսկու կտավը վաճառվել է 1 միլիարդ 900 միլիոն լիրայով:

«Մարմարա» իրազեկությունն անչափ կարեւորելով ասում է, որ հայկական համայնքը պետք հետամտեր կտավի ճակատագրով եւ «տեր կանգնի» նրան:

ԵՐԵՎԱՆ

«Մաշտոցի որդիների» երրորդ «ծնունդը»

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Առաջինի խաչաբերությամբ եւ աջակցությամբ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածինը, Լյուդվիգ Բերբերյանի ծեռավորմամբ, 2000 օրինակ տպաքանակով լույս է ընծայել Վանիկ Սանթրյանի «Մաշտոցի որդիները» գիրքը: Սա գրքի երրորդ բարեփոխված հրատարակումն է եւ նվիրված է հայ երիտասարդ սերնդին, Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցու ծառայությանը նվիրված դպրեվանքերին եւ երիտասարդներին: Գիրքը սկսվում է Վ. Սանթրյանի Գարեգին Առաջինին ուղղված համառոտ խոսքով, որից տեղեկանում ենք, որ Վեհափառ տերն իր օրհնանքով եւ հովանավորությամբ ժողովածուի երկրորդ հրատարակությունն իրականացրել է Անթիլիասում: Հեղինակը խորին խոնարհությամբ է հիշում նաեւ նրանց, որոնց շնորհիվ գիրքն առաջին անգամ լույս տեսավ Երեւանում: Նրանք են Վարդգես Քալանթարյանն ու Գևորգ Դեմիրճյանը, Ստեփան Ալաջաջյանն ու Հրանտ Թամրազյանը: Վանիկ Սանթրյանի այս ստեղծագործությունը նվիրված է մատենագիրներ Կորյունին, Եղիշե Կողբացուն, Եղիշեին, Ղազար Փարպեցուն, փիլիսոփա Դավիթ Անհաղթին, մաթեմատիկոս եւ տոմարագետ Անանիա Շիրակացուն, բժշկագետ Մխիթար Հերացուն, ճանապարհորդ Թորոս Ռոսլինին, տպագրիչ Հակոբ Մեղապարտին եւ ուրիշներին:

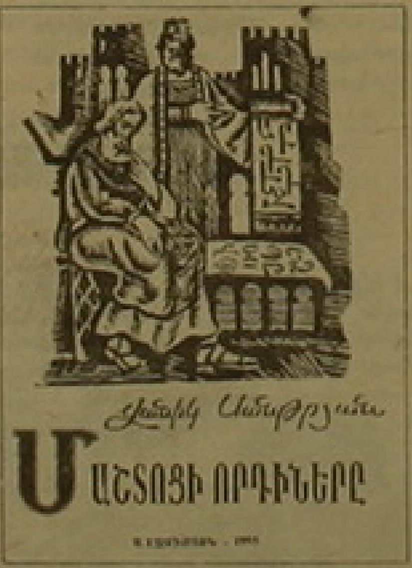

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ

Ստեփանակերտի Փափազյան թատրոնը Երեւանում

Երեկ Պարոնյան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի բեմում երեւանցի արվեստասերների առջեւ ելույթ ունեցավ Ստեփանակերտի Վահրամ Փափազյան դրամատիկ թատրոնը: Թատերախումբը ներկայացրեց Օլկարդոյի «Ալեկինի արիա» 2 մասանոց պիեսը: Բեմադրության հեղինակն է ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ Փափազյան թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր Լեոնիդ Հարությունյանը: Բեմադրության նկարչական ձեւավորման հեղինակն է Ա. Քեշիշյանը, կոմպոզիտոր՝ Վ. Ոսկանյանը:

Ստեփանակերտցիներին Երեւանում մեկօրյա ելույթի հրավեր Հայաստանի թատերական գործիչների միության նախագահի առաջարկով է արվել: ԹԳՄ-ն աղախովել է հյուրերին հյուրանոցով եւ սննդով:

Երեկ Պարոնյան դահլիճում նկատելի տեղ էին զբաղեցնում զինծառայողները: Նրանց համար «Ալեկինի արիա» ներկայացման անվճար հրավերը նույնպես ԹԳՄ-ն էր նախաձեռնել:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գնում եմ 1 սենյականոց բնակարան մետրոյի «Գարեգին Նժդեհ» կայարանի շրջակայքում:

Զանգահարել
422037 կամ 520937

ԿԱՆԱԴԱ

Մանուկների անմեղությամբ կլանված երգիչը

Ժողովրդական երգերի կատարող 47-ամյա կանադահայ երգիչ Րաֆֆի Գավուլյանն իր խառնամյա գործունեության ընթացքում յուրահատուկ սիրով ու նվիրումով է վերաբերվել երեխաներին: «Արմենյըն միրըր սինիքեյրըր» շաբաթաթերթի տեղեկատվության համաձայն, 1976-ին հրապարակ հանված երգերի իր առաջին ալբոմով նա սկսել է զրուցել նրանց արտի ու մտքի հետ: Րաֆֆին կարողանում է նրանց զվարճացնել եւ ուսուցանել միաժամանակ: «Զգում եմ, որ իմ երգերում խաղի անմեղությունն իմն առաջնորդի: Համոզված եմ, որ մոտեցման ձեւը նույնքան կարեւոր է, որքան երգի բովանդակությունը», ասում է նա:

Նույն ալբոմի վերաթողարկումն անցյալ տարի Ծննդյան տոների նախօրյակին, եւ Տորոնտոյի թերթերում լրագրողների կողմից ջերմ դրվատանքի արժանանալը խոսում է նրա յոթուկացող այժմեականության եւ հարուստ արժանիքների մասին: Այն ամենիցարեւ դարձավ «բեստսելլեր» եւ դեռեւս շարունակում է պահպանել իր ժողովրդականությունը: Մինչեւ օրս 1,5 միլիոն օրինակ է վաճառվել դրանից:

Րաֆֆիին համարում են Հյուսիսային Ամերիկայում մանկական երաժշտության ամենաճանաչված եւ ամենախոստված, նաեւ ամենագնահատված արվեստագետը: Բյերն են հավասարվում նրա ժողովրդականությանն ու պրոֆեսիոնալիզմին:

Մանուկների համար նա գրել ու հրատարակել է 17 գիրք, որոնցից 11-ը՝ զույգ երաժշտական ու նկարազարդ: 1983-ին արժանացել է երկրի ամենաբարձր քաղաքացիական պարգեւին՝ Կանադայի շքանշանին: Իր երգերում նա գովերգում է «բնությունը եւ ապրելու հրաշքը»:

Րաֆֆին երկար ճանապարհ է անցել, մինչեւ ձեռք է բերել համբավ եւ անկախություն: Ծնվել է Կահիրեում: 1958-ին ծնողների հետ գաղթել է Կանադա եւ բնակություն հաստատել Տորոնտոյում, որտեղ պատմության դասատու դառնալու մտադրությունից հրաժարվելով եւ համալսարանում ուսումը կիսատ թողնելով, նա ամբողջությամբ նվիրվել է երգարվեստին: «Երաժշտությունն ամբողջովին կլանեց իմ էությունը», խոստովանում է նա: Մի որոշ շրջան «կանայների շարժման» ակտիվ մասնակից դառնալուց հետո, նա դարձյալ վերադառնում է մանկական երաժշտությանը եւ 1994-ին հրապարակ հանում «Բանանաֆոուն» ալբոմը: Այն անցյալ տարի ներկայացվել էր Գրամմի մրցանակի, սակայն իր տեղը զիջեց էլթըն Ջոնի երգերով համեմված «Առյուծ արքան» ֆիլմին:

Այս տարի նա պատրաստվում է ավարտել մի նոր գիրք, որտեղ ամփոփված կլինեն իր պատկերացումները երեխաների եւ հասարակության մասին: «Չվարժանքի՞ պետք է նպաստի երեխաների ամենաբարձր ձգտումների բացահայտմանն ու իրականացմանը եւ-ոչ թե ծառայի ամենագործ մակարդակի հույզեր արթնացնել նրանց մեջ», սա է նրա համոզմունքը:

Հ. Օ.

ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄ

Ցուցահանդես Վանաձորի գեղագիտական դաստիարակության կենտրոնում

Անցած կիրակի Վանաձորի գեղագիտական կենտրոնում բացվեց կենտրոնի 4-16 տարեկան սաների շուրջ 120 աշխատանքների ցուցահանդեսը, հանդիսությունն ուղեկցվում էր դպրոցականների պարային «Նայիրի» մանկական երգչախմբի եւ կենտրոնի «Զայսա» փոխարինման խմբի ելույթներով: Ինչպես տեղեկացանք կենտրոնի տնօրեն Կարինե Գյոյանից, գեղանկարչական, ասեղնագործական, ժանեկագործական, խեցեգործական աշխատանքներն ու գոբելենները հիմնականում սաների վերջին մեկ տարվա լավագույն ստեղծագործություններն էին: Միջոցառմանը կենտրոնի 10 շրջանավարտներին հանձնվեցին ավարտական դիպլոմներ, «Իմ անկախ հյուրատեսությունը հինգ տարեկան է» փառատոնի հաղթողներին մրցանակներ: Ի դեպ, կերպարվեստի բնագավառում փառատոնի հանրապետական փուլին մասնակցել են կենտրոնի 11 սաներ, որոնցից 3-ը արժանացել են առաջին մրցանակի, այն դեպքում, երբ Լոռվա ողջ մարզից այդ հաջողությունն են ունեցել ընդամենը 7 դասանի կերպարվեստագետներ: Պարգեւներ հանձնվեցին նաեւ վարչության մրցույթում լավագույնը ճանաչվածներին: Հանդիսությունը շարունակվեց մինչեւ երեկո:

ՌԱՖԱԵԼ ՄԻԿԱՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

Մարզական

ԼՈՒՍԱԲԱՆՎՈՒՄ Է
«ՍԱԲԵՐՀԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ»
ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ֆրանսիա-Հայաստան խաղին ընդառաջ

Ինչու է Իտալիան հրապուրում ֆրանսիացի ֆուտբոլիստներին

Երեկ ուշ երեկոյան ֆրանսիական Վիլնով դ՚Ասք քաղաքում կայացավ Ֆրանսիա-Հայաստան հանդիպումը: Այն հատկապես մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել Ֆրանսիայում, քանի որ այս խաղից անմիջապես հետո ֆրանսիացիները կուղեւորվեն Անգլիա, ուր հունիսի 8-ին մեկնարկում է Եվրոպայի առաջնությունը: Ֆրանսիայի հավաքականը համարվում է այդ մրցաշարի հաղթողի հիմնական հավակնորդ: Վերջին տարիներին ֆրանսիական ֆուտբոլն առաջընթաց է ապրել: Նրա ակումբները մեծ հաջողությունների հասան եվրոպական ակումբների մրցաշարերում: Գավաթակիրների գավաթը նվաճեց «Պարի Սեն Ժերմենը», ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի եզրափակիչում հանդես եկավ «Բորդոն», իսկ Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում «Նանտ» կիսաեզրափակիչում պարտվեց մրցաշարի հաղթող «Յուվենտուսին»: Հետաքրքրությունը ֆրանսիացի ֆուտբոլիստների նկատմամբ կտրուկ աճեց: Եվրոպական որոշ երկրների ֆուտբոլային հանրահայտ ակումբներն իսկական «որս» սկսեցին, խոշոր գումարներով պայմանագրեր կնքեցին առաջատար խաղացողների հետ: Հատկապես այդ գործում մեծ ջանասիրություն ցուցաբերեցին իտալացիները:

Այս մրցաշրջանում իտալական տարբեր թիմերում երկրի առաջնության խաղերին մասնակցում էին ֆրանսիացի վեց ֆուտբոլիստներ. Դեշանը՝ «Յուվենտուսում», Անգլոման՝ «Տորինոյում», Դեսային եւ Վիեյրան՝ «Միլանում», Կարեմբոն՝ «Սամպդորիայում», Ալեն Պողոսյանը՝ «Նապոլիում»: Իսկ Կարեմբոն «Սամպդորիայից» անցնում է Մադրիդի «Ռեալ», իտալական թիմում նրան կփոխարինի ֆրանսիացի Լեզը («Լենս» թիմից): Անգլոման մնում է Իտալիայում, բայց տեղափոխվում է Միլանի «Ինտեր», ինչպես Ջորկաեֆը («Պարի Սեն Ժերմեն» թիմից): Այս տարի «Մոնակոյի» եւ «Պարի Սեն Ժերմենի» ֆուտբոլիստներ Թուրամը եւ Բրավոն կտեղափոխվեն «Պարմա», իսկ «Բորդոյի» խաղացող Զիդանը՝ «Յուվենտուս»: Այսպիսով, իտալական թիմում ֆրանսիացի ֆուտբոլիստների թիվն այս տարի կհասնի տասի: «Ֆրանս ֆուտբոլ» շաբաթաթերթը մանրամասնորեն նշում է որոշ ֆուտբոլիստների տեղափոխության գործարքների գումարները. Ջորկաեֆ 35 մլն ֆրանկ, Զիդան 35 մլն ֆրանկ, Թուրամ 30 մլն ֆրանկ, Լեզ 10 մլն ֆրանկ եւ այլն: Կան նաեւ իսպանական թիմեր մեկնողներ. Մարտենսը («Օսեր») տեղափոխված է «Լա Կորունյա», Քոեկը («Նանտ») Բարսելոնի «Էսպանյոլ»: Այն փաստը, որ իտալական թիմերը հրապուրում են ֆրանսիացի փորձառու ֆուտբոլիստներին, բացատրվում է ոչ այնքան թիմերի բարձր ռանկով (ինչպես «Պարմայի» Թուրամի համար), որքան նյութական նկատառումներով: Այսպես, երբ Ֆրանսիայի առաջնությանը մասնակցող ֆուտբոլիստը վերջին հաշվով, հարկերն ու տուրքերը մուծելուց հետո, ամենաշատը ստանում է ակումբի վճարած գումարի 40 տոկոսը, ապա Իտալիայում վիճակը միանգամայն տարբեր է: Այնտեղ բանակցելիս ֆուտբոլիստները խոսում են զուտ վարձատրության մասին, քանի որ տուրքերի մուծումը համարվում է ակումբի պարտավորությունը: Միայն տարեկան մեկ միլիարդ լիրայից (մոտ 3 մլն ֆրանկ) բարձր վարձատրություն ստացող ֆուտբոլիստներն են, որ հարկ են մուծում 50 տոկոս վարձաչափով: Հարկային համակարգի այս առավելությունն էլ ավելի է ընդգծում ֆրանսիացի եւ իտալացի ֆուտբոլիստների ռոճիկների տարբերությունները: Բացի դրանից, Իտալիայում ֆուտբոլային ակումբների ղեկավարները եւս արտոնյալ վիճակում են, քանի որ ձեռնարկատիրական հարկերը չեն անցնում 35 տոկոսից, մինչդեռ Ֆրանսիայում այդ ցուցանիշը կազմում է մոտ 55 տոկոս: Նման պայմաններում տարօրինակ չէ, որ ֆինանսական ավելի մեծ հնարավորություն ունեցող իտալական թիմերը ձգում են օտարերկրացիներին:

Ֆրանսիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստների արտահոսքը լրջորեն մտահոգում է մարզիչներին եւ երկրի ֆուտբոլի ազգային լիգայի ղեկավարությանը: Մասնավորապես, լիգայի նախագահ Նոել Լը Գրաեն «Ֆրանս ֆուտբոլի» էջերում այս իրավիճակը բացատրում է նրանով, որ ֆուտբոլին հատկացվող միջոցներով Ֆրանսիան Եվրոպայում ընդամենը հինգերորդ տեղն է զբաղեցնում Իտալիայից, Իսպանիայից, Անգլիայից եւ Գերմանիայից հետո: Նա առանձնապես մեծ կորուստ չի համարում երեսնամյա ֆուտբոլիստների մեկնումը, բայց մտահոգություն է հայտնում մանավանդ «Բորդոյի» առաջատար խաղացողներ Զիդանի եւ Դյուգարիի (վերջինս հավանաբար կտեղափոխվի «Լացիո») հեռանալու առիթով: «Ցավալի է, երբ հիանալի մրցաշրջան անցկացրած թիմի ֆուտբոլիստները հեռանում են», ասում է նա: Լը Գրաեն ավելացնում է, որ հարկավոր էր անել ջանք գործադրել նրանց պահելու համար եւ նրանց դրական արագորեն չփոխհատուցելը մեծ սխալ կլիներ, քանի որ դրանից կտուժեր խաղի գեղեցկությունը: Իր հերթին, ֆրանսիական թիմերի խաղի գեղեցկության խաղարկման ականատեսները կարող են դառնալ ոչ միայն բազմահազար հանդիսականները, այլեւ «Կանալ պլյուս» հեռուստաալիքի բյուրավոր բաժանորդները, որոնք այս տարվա սեպտեմբերի 1-ից հնարավորություն կունենան դիտելու երկրի առաջին դիվիզիոնի խաղերից յուրաքանչյուրը: Նոել Լը Գրաեն ֆրանսիական ակումբների ղեկավարներին կոչ է անում լավ ուսումնասիրել եվրոպական շուկան եւ «աղքատ ֆուտբոլիստներ» գնել Գերմանիայում, Իսպանիայում, Պորտուգալիայում:

Ջորկաեֆը փորձում է «Ինտերի» մարզաշապիկը:

Մինչդեռ Ֆրանսիայի ֆուտբոլի հավաքականի նախկին մարզիչ, 1998 թ. այդ երկրում կայանալիք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության համանախագահ Միշել Պլատինին բնական է համարում, որ երիտասարդ ֆուտբոլիստները բախտ են փնտրում արտասահմանում, բայց գտնում է, որ «տեղափոխությունը ոչ միայն խաղացողների, այլեւ ակումբների խնդիրն է, որոնք ձեռքից բաց են թողնում նրանց»: Պլատինին կարծում է, որ ֆուտբոլիստների արտահոսքն այնուամենայնիվ չի ազդի երկրի առաջնության մակարդակի վրա:

Սակայն Ֆրանսիայում ֆուտբոլային մեկնաբաններից շատերը երկյուղ ունեն, որ այսպես շարունակվելու դեպքում կարող է անհեթեթ իրավիճակ ստեղծվել, եւ հունիսի 10-ին Անգլիայի Նյուքասլ քաղաքում Ֆրանսիայի հավաքականը եվրոպայի առաջնությունը կարող է սկսել առանց ֆրանսիական թիմերում խաղացող ֆուտբոլիստների:

Իսկ Զիդանը՝ «Յուվենտուսինը»:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ-96

Ներկայացնում ենք եվրոպայի առաջնության մասնակիցներին

Առաջինը խաղադաշտ դուրս կգան դաշտի տերերը

Հունիսի 8-ին Լոնդոնի «Ուեմբլի» մարզադաշտում կմեկնարկի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Խաղադաշտ դուրս կգան Անգլիայի եւ Շվեյցարիայի հավաքականները: Ի տարբերություն նախորդ առաջնությունների, այս մրցաշարում ընդգրկված են եվրոպական 16 երկրների ընտրանիներ, որոնք բաժանվել են 4 ենթախմբի: Յուրաքանչյուր խմբից հաջորդ փուլ կանցնեն առաջին երկու տեղ գրաված թիմերը: Շատ հետաքրքիր մրցակցություն է սպասվում, քանի որ բոլոր թիմերն էլ մարտականորեն են տրամադրված: Բարձր են գնահատվում հատկապես դաշտի տերերի՝ Անգլիայի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի եւ Հոլանդիայի հնարավորությունները: Չնայած չի կարելի թերագնահատել մյուսներին, որոնք անցնելով ընտրական փուլերի բովով, դժվար թե թույլ հանդես գան: Յուրաքանչյուր թիմում ընդգրկված են 22-ական խաղացողներ: Ներկայացնում ենք առաջին խմբի թիմերին

ԱՆԳԼԻԱ

1.	ԴԵՎԻԴ ՍԻՄԱՆ	19.09.1963	դ	«Արսենալ»	24
2.	ԳԱՐՐԻ ՆԵՎԻԼ	18.02.1975	պ	«Մանչեսթեր»	10
3.	ՍՏՅՈՒԱՐՏ ՊԻՐՍ	24.04.1962	պ	«Նոթինգհեմ»	85
4.	ՊՈԼ ԻՆՍ	21.10.1967	կ	«Ինտեր» Իտալիա	19
5.	ՏՈՆԻ ԱԴԱՄՍ	10.10.1966	պ	«Արսենալ»	40
6.	ԳԱՐԵԹ ՍԱՈՒԹԳԵՅԹ	03.09.1970	կ	«Աստոն Վիլլա»	4
7.	ԴԵՎԻԴ ՊԼԱՏ	10.06.1966	կ	«Արսենալ»	58
8.	ՊՈԼ ԳԱՍԿՈՅՆ	27.05.1967	կ	«Ռեյնջերս» Շոտլ.	38
9.	ԱԼԱՆ ՇԻՐԵՐ	13.098.1970	հ	«Բլեքբեռն»	23
10.	ՏԵԴԻ ՇԵՐԻՆԳՀԵՄ	02.04.1966	հ	«Տոտենհեմ»	15
11.	ԴԱՐԵՆ ԱՆԴԵՐՏՈՆ	03.03.1972	հ	«Տոտենհեմ»	11
12.	ՍԹԻՎ ՀՈՈՒԵՅ	26.10.1971	պ	«Նյուքասլ»	4
13.	ԹԻՄ ՖԼԱՈՒԵՐՍ	03.02.1967	դ	«Բլեքբեռն»	8
14.	ՆԻՔ ԲԱՐՄԲԻ	11.02.1974	հ	«Միդլսբրո»	6
15.	ՋԵՅՄԻ ՌԵԴՆԱՊ	25.06.1973	կ	«Լիվերպուլ»	4
16.	ՍՈԼ ՔԵՄՓԲԼ	18.09.1974	պ	«Տոտենհեմ»	1
17.	ՍԹԻՎ ՄԱՔՄԱՆԱՄԱՆ	11.02.1972	կ	«Լիվերպուլ»	10
18.	ԼԵՍ ՖԵՐԴԻՆԱՆԴ	08.12.1966	հ	«Նյուքասլ»	10
19.	ՖԻԼԻՊ ՆԵՎԻԼ	21.01.1977	պ	«Մանչեսթեր»	1
20.	ՍԹԻՎ ՍԹՈՈՒՆ	20.08.1971	կ	«Նոթինգհեմ»	6
21.	ՌՈԲԻ ՖՈՈՒԼԵՐ	09.04.1975	հ	«Լիվերպուլ»	3
22.	ՅԱՆ ՈՒՈԼՔԵՐ	31.10.1971	դ	«Տոտենհեմ»	2

Գլխավոր մարզիչ՝ ՏԵՐԻ ՎԵՆԵՅԲԼՍ 06.01.1943

ՇՎԵՅՑԱՐԻԱ

1.	ՄԱՐԿՈ ՊԱՍԿՈԼՈ	09.05.1966	դ	«Սերվեթ»	36
2.	ՄԱՐԿՈ ՀՈՏԻԳԵՐ	07.11.1968	պ	«Էվերտոն» Անգլ.	30
3.	ԻՎԱՆ ՔՈՒԵՆԹԻՆ	02.05.1970	պ	«Սիոն»	26
4.	ՍՏԵՖԱՆ ՀԵՆՉՈԶ	07.09.1974	պ	«Համբուրգ» Գերմ.	16
5.	ԱԼԵՆ ԳԵՅԳԵՐ	05.11.1960	պ	«Գրասհոփերս»	110
6.	ՌԱՖԱՅԵԼ ՎԻԿԻ	26.04.1977	պ	«Սիոն»	1
7.	ՍԵԲԱՍՏԻԱՆ ՖՈՒՐՆԻԵ	27.06.1971	կ	«Սիոն»	11
8.	ՔՐԻՍՏՈՖ ՕՀՐԵԼ	07.04.1968	կ	«Սենտ Էթյեն» Ֆր.	47
9.	ՄԱՐԿՈ ԳՐԱՍՍԻ	08.08.1968	հ	«Ռենն» Ֆրանսիա	22
10.	ՉԻՐԻԱԿՈ ՍՖՈՐՑԱ	02.03.1970	կ	«Բավարիա» Գերմ.	40
11.	ՍՏԵՖԱՆ ՇԱՊՅՈՒԻԶԱ	28.06.1969	հ	«Բորուսիա» Գերմ.	46
12.	ՍՏԵՖԱՆ ԼԵՀՄԱՆ	15.08.1963	դ	«Սիոն»	7
13.	ՍԵԲԱՍՏԻԱՆ ՋԻՆԵՐԵԹ	12.12.1973	պ	«Քսամաքս»	1
14.	ԿՈՒՐԻԼԱՑ ԹՈՒՐՔՅԼՄԱԶ	04.03.1970	հ	«Գրասհոփերս»	48
15.	ՌԱՄՈՆ ՎԵԳԱ	14.06.1971	պ	«Գրասհոփերս»	6
16.	ՄԱՐՍԵԼ ՔՈԼԼԵՐ	11.11.1960	կ	«Գրասհոփերս»	52
17.	ՅՈՀԱՆ ՎՈԳԵԼ	08.03.1977	կ	«Գրասհոփերս»	4
18.	ՌԵՋԻՍ ՌՈՏԵՆԲՅՈՒԼԵՐ	11.10.1970	պ	«Քսամաքս»	10
19.	ԴԵՎԻԴ ՍԵՍԱ	10.07.1973	կ	«Սերվեթ»	1
20.	ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԿՈՄԻՍԵՏԻ	21.071973	հ	«Գրասհոփերս»	3
21.	ՔՐԻՍՏՈՖ ԲՈՆՎԻՆ	14.04.1965	հ	«Սիոն»	41
22.	ԺՈԵԼ ԿՈՐՄԻՆԲՅՈՖ	16.03.1964	դ	«Քսամաքս»	6

Գլխավոր մարզիչ՝ ԱՐԹՈՒՐ ԺՈՐԺ 13.02.1946

ՀՈԼԱՆԴԻԱ

1.	ԷԴՎԻՆ ՎԱՆ ԴԵՐ ՍԱԱՐ	29.10.1970	դ	«Այաքս»	6
2.	ՄԻԽԱՅԵԼ ՌԱՅՑԻԳԵՐ	03.05.1973	պ	«Այաքս»	6
3.	ԴԵՆԻ ԲԼԻՆԴ	01.08.1961	պ	«Այաքս»	37
4.	ԿԼԱՐԵՆՍ ՍԵԵԴՈՐՖ	01.04.1976	կ	«Սամպդորիա» Իտ.	9
5.	ՖՐԱՆԿ ԴԵ ԲՈՒՐ	15.05.1970	պ	«Այաքս»	40
6.	ՌՈՆԱԼԴ ԴԵ ԲՈՒՐ	15.05.1970	կ	«Այաքս»	22
7.	ԳԱՍՏՈՆ ՏԱՈՒՄԵՆՏ	01.10.1970	հ	«Ֆեյենորդ»	11
8.	ԷԴԳԱՐ ԴԵՎԻԴՍ	13.03.1973	կ	«Այաքս»	5
9.	ՊԱՏՐԻԿ ԿԼՅՈՒՎԵՐՏ	01.07.1976	հ	«Այաքս»	6
10.	ԴԵՆՆԻՍ ԲԵՐԳԿԱՄՊ	10.05.1969	հ	«Արսենալ» Անգլ.	43
11.	ՊԵՏԵՐ ՀՈԵԿՍՏՐԱ	04.04.1973	հ	«Այաքս»	1
12.	ԱՐՈՆ ՎԻՆՏԵՐ	01.03.1967	կ	«Լացիո» Իտալ.	52
13.	ԱՐԹՈՒՐ ՆՅՈՒՄԱՆ	14.12.1969	կ	«Էյնդհովեն»	13
14.	ՌԻԽԱՐԴ ՎԻՑԳԵ	20.09.1969	կ	«Բորդո» Ֆրանս.	23
15.	ՎԻՆՍԹՈՆ ԲՈԳԱՐԴ	22.10.1970	պ	«Այաքս»	2
16.	ԷԴ ԴԵ ԳՈՒՅ	20.12.1966	դ	«Ֆեյենորդ»	27
17.	ՅՈՐԴԻ ԿՐՈՒՅՖ	09.02.1974	հ	«Բարսելոնա» Իսպ.	1
18.	ՅՈՀԱՆ ԴԵ ԿՈԿ	25.10.1964	պ	«Ռոդա»	6
19.	ՅՈՒՐԻ ՄՈՒԼԴԵՐ	23.03.1969	հ	«Շալկե-04» Գերմ.	6
20.	ՖԻԼԻՊ ԿՈԿՈՒ	29.10.1970	կ	«Էյնդհովեն»	1
21.	ՌՈՒՈՒԴ ՀԵՍՊ	31.10.1965	դ	«Ռոդա»	-
22.	ՋՈՆ ՎԵԼԴՄԱՆ	24.02.1968	պ	«Սպարտա» Ռոտեր.	1

Գլխավոր մարզիչ՝ ԳՈՒՍ ՀԻԴԴԻՆԿ 08.11.1946

ՇՈՏԼԱՆԴԻԱ

1.	ՋԻՄ ԼԵՅՏՈՆ	24.07.1958	դ	«Հիբերնիան»	73
2.	ՍՏՅՈՒԱՐՏ ՄԱՔՔԻՄԻ	27.10.1962	պ	«Աբերդին»	37
3.	ԹՈՄԱՍ ԲՈՅԴ	24.11.1965	պ	«Սելտիկ»	33
4.	ՔՈԼԻՆ ՔՈԼԴԵՐՎՈՒԴ	20.01.1965	պ	«Տոտենհեմ» Անգլ.	9
5.	ՔՈԼԻՆ ՀԵՆԴՐԻ	07.12.1965	պ	«Բլեքբեռն» Անգլ.	16
6.	ԴԵՐԵԿ ՈՒԱՅԹ	31.08.1968	պ	«Միդլսբրո» Անգլ.	8
7.	ՋՈՆ ՍՓԵՆՍԵՐ	11.09.1970	հ	«Չելսի» Անգլիա	7
8.	ՍՏՅՈՒԱՐՏ ՄԱՔՔՈԼ	10.06.1964	կ	«Ռեյնջերս»	32
9.	ԷԼԻՍՏԵՐ ՄԱՔՔՈՅՍՏ	24.09.1962	հ	«Ռեյնջերս»	51
10.	ԳԱՐԻ ՄԱՔԱԼԻՍՏԵՐ	25.12.1964	կ	«Լիդս» Անգլիա	39
11.	ՋՈՆ ՔՈԼԻՆՍ	31.01.1968	կ	«Սելտիկ»	31
12.	ԷՆԴԻ ԳՈՐԱՄ	13.04.1964	դ	«Ռեյնջերս»	35
13.	ԹՈՄԱՍ ՄԱՔՔԻՆԼԻ	03.12.1964	պ	«Սելտիկ»	3
14.	ԳՈՐԴՈՆ ԴՅՈՒՐԻ	06.12.1966	հ	«Ռեյնջերս»	27
15.	ԻՅԵՆ ՋԵՍ	13.12.1970	հ	«Էվերտոն» Անգլ.	10
16.	ՔՐԵՅԳ ԲԱՐԼԻ	24.09.1971	պ	«Չելսի» Անգլիա	7
17.	ՈՒԻԼՅԱՄ ՄԱՔՔԻՆԼԻ	22.04.1969	կ	«Բլեքբեռն» Անգլ.	17
18.	ՔԵՎԻՆ ԳԱԼԱԽԵՐ	23.11.1966	հ	«Բլեքբեռն» Անգլ.	21
19.	ԴԱՐՐԵՆ ՋԵՔՍՈՆ	25.07.1966	հ	«Հիբերնիան»	11
20.	ՍԿՈԹ ԲՈՒԹ	16.12.1971	հ	«Աբերդին»	10
21.	ՍԿՈԹ ՋԵՄՍԻԼ	02.01.1971	կ	«Նոթինգհեմ» Անգլ.	5
22.	ՆԻԿԻ ՈՒՈԼԿԵՐ	29.09.1962	դ	«Պարտիկ Թիսլ»	1

Գլխավոր մարզիչ՝ ՔՐԵՅԳ ԲՐՈՈՒՆ 01.07.1940

digitised by A.R.A.R.@

ԻՏԱԼԻԱ

Վլադիմիր Ժիրինովսկին, Յասեր Արաֆաթը, կարդինալ Շառլը իտալական մաֆիայի հետ կապվա՞ծ

Իտալիայի իրավապահ մարմինները վերջերս զգալի հաջողությունների են հասել մաֆիայի դեմ պայքարում: Թեւավորված իտալացիները, չբավարարվելով իրենց երկրով, ցանկանում են այդ պայքարն Իտալիայից ընդլայնել: Աշխարհի լրատվական միջոցները աշխուժորեն քննարկում են այն անսովոր հաղորդագրությունը, ըստ որի Եվրոպայի, Ամերիկայի ու Աֆրիկայի մի շարք երկրներ ընդգրկող ընդհատակյա ֆինանսական ցանցի բացահայտման կապակցությամբ, որը զբաղվել է զենքի, կեղծ արժույթի եւ ոսկու անօրինական վաճառքով, ռադիոակտիվ նյութերի հափշտակմամբ ու վերավաճառքով, այսպես կոչված «կեղտոտ» փողերի «լվացմամբ», իտալական Տորե Աննունցիատա քաղաքի դատախազությունը ցանկություն է հայտնել 32 մարդու հարցաքննել, տարբեր երկրների խաղաղական գործիչների, գաղտնի ծառայությունների գործակալների, արդյունաբերողների, ֆինանսիստների եւ նույնիսկ կաթոլիկ եկեղեցու բարձրաստիճան գործիչների: Նշված անձանց թվում են պաղեստինյան ինքնավարության ու ՊԱԿ-ի ղեկավար Յասեր Արաֆաթը, Ռուսաստանի նախագահության թեկնածու, ԼԴԿ-ի առաջնորդ Վլադիմիր Ժիրինովսկին, Բարսելոնի արքեպիսկոպոս, կարդինալ Շառլը, շվեյցարական նոտար Հանս Քելերը, ծագումով սոմալացի Սաիդ Օմար Վանիյանը, որն Իտալիայի խոշորագույն զինավաճառներից մեկն է ու Իտալիայի սոցիալիստական կուսակցության նախկին նախագահ Բետինո Կրաքսիի մոտիկ ընկերը: Հասարակությանն առայժմ ոչ մի բան է հայտնի գործի բազմամիլիարդ ապօրինի գործարքների մասին. հայտնի է սակայն, որ վերը նշված կասկածյալները, հնարավոր է, որ մասնակից են եղել դրանց: Վլադիմիր Ժիրինովսկուն, օրինակ, ռադիոակտիվ նյութերի անօրինական վաճառքի կապակցությամբ են ցանկանում հարցաքննել, իսկ Յասեր Արաֆաթին քննիչները մեղադրում են, թե հենց նա է թույլատրել զենք վաճառել 79 թվականի սեպտեմբերին Մերձավոր Արեւելք գաղտնաբար ժամանած իտալական «Կարմիր բրիգադների» անդամներին: Իտալական թերթերի հաղորդագրությունների համաձայն, բոլոր այս տեղեկությունները քննիչները իմացել են բանտարկված Ֆրանչեսկո Էլմոյից, որն իտալական մաֆիայի «Կոզա Նոստրայի» վերին հիերարխիայի անդամներից մեկն է: Էլմոն մասնավորապես հայտնել է, թե մաֆիայի համաձայնությամբ ինքը կարող է հասնել Իտալիայի գաղտնի ծառայությունների որոշ ներկայացուցիչների հետ: Նա նաեւ աշխարհի տարբեր երկրների դրամատների մի ցուցակ է ներկայացրել: Այդ դրամատներն աշխարհի տարբեր ծայրերում տեղի ունեցող եւ ծխախոտի հետ կապ չունեցող անօրինական առեւտրական գործարքներից ու ֆինանսական մեքենայություններից առաջացած «կեղտոտ» փողերի «լվացմամբ» են զբաղվել: Հարցաքննության ենթակա թեկնածուներից ոմանք արդեն արձագանքել են ներկայացված մեղադրանքներին: Նրանք, մասնավորապես Վլադիմիր Ժիրինովսկին, ժխտել են իրենց մասնակցության հնարավորությունն իսկ այդ կեղտոտ խարդախություններին: Իսկ կարդինալ Շառլը իտալական քննիչներին մեղադրել է գրպարտության մեջ ու դատարան է դիմել:

ԱՐԵՎՈՐ ԷՄԻԼ-ՏԵՐՅԱՆ

ԹԲԻԼԻՍԻ

Գերմանիայի նախագահը կայցելի Վրաստան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՏ-AFP: Ինչպես հայտնել է Թբիլիսիում գերմանական դիվանագիտական ներկայացուցիչը, Գերմանիայի նախագահ Ռոման Հերցոգը հունիսի 11-13-ը կայցելի Վրաստան:

Այցելության ընթացքում չի սպասվում ոչ մի համաձայնագրի ստորագրում, սակայն Գերմանիան եւ նախկին խորհրդային այս հանրապետությունը ջերմ հարաբերությունների մեջ են, հատկապես որ Բոննը երախտապարտ է նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեին այն բանի համար, որ վերջինս 1980-ականների վերջին լինելով Խորհրդային Միության արտգործնախարար, խրախուսել էր Գերմանիայի վերամիավորումը:

Անցյալ տարի Շեւարդնաձեի վրա կատարված մահափորձից հետո Գերմանիան նրա անձնական օգտագործման համար ուղարկել էր զրահապատ «Մերսեդես», որը Շեւարդ-

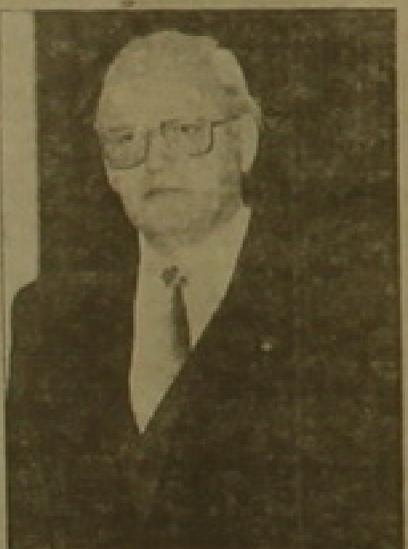

նաձեն կօգտագործի այնքան ժամանակ, մինչեւ որ կմնա իշխանության գլխին:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Բահրեյնում փնտրվում են «իրանական դավադրության» հետ կապված անձինք

ՄԱՆԱՄԱ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՏ-AFP: Երեք շաբաթ օր հայտարարվել են իրանական աջակցություն ունեցող եւ Բահրեյնի կառավարությունը տապալելու փորձ անելու մեջ մեղադրվող մի խմբի ղեկավարները, սակայն հաղորդվել է, որ նրանցից երկուսը դեռեւս ազատության մեջ են: Ինչպես հաղորդել է «Ալ Այամ» թերթը, Բահրեյնի Հեզբոլլահ կազմակերպության ռազմական թեւի երկու ղեկավարներն են Ժասեմ Հասան Մանսուր ալ-Խայյաթը եւ Ալի Ահմադ Կասեմ Ալի Ալին, որոնք եւս կլ բահրեյնցիներ են եւ այժմ գտնվում են բանտում: Ընդամենը ձերբակալվել է ավելի քան 40 կասկածյալ:

Պաշտոնական տեսակետը պաշտպանող լրագիրը հայտնում է, որ նրանք երկուսն էլ մեղադրվում են Իրանի հետախուզական ծառայությունների հետ կապ ունենալու մեջ: Լրագիրը հայտնում է նաեւ, որ իշխանությունները դեռեւս փնտրում են Բահրեյնի Հեզբոլլահի կազմակերպության երկու այլ ղեկավարների, որոնք բահրեյնցիներ են, սակայն գտնվում են արտասահմանում:

Իրանը բազմիցս հերքել է իր մասնակցությունը Բահրեյնի խռովություններին:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Թուրքիան փորձում է զոհեր ապաքինող կենտրոնները փակել

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Թուրքիայի ԱԳ նախարարությունը հաղորդել է, որ երկրում գոյություն ունեցող բանտային տանջանքների զոհերին ապաքինող հաստատությունները ապօրինի են եւ կարող են փակվել: Նախարարության բանբերը ասել է, որ թուրքական Մարդու իրավունքների հիմնարկի կողմից կառավարվող այս կենտրոնները պաշտոնապես չեն գրանցվել կառավարությունում:

Ըստ պետական աղբյուրների, բանտային տանջանքների ենթարկված 1431 փախստականներ ապաքինվել են այս կենտրոններում:

Մարդկային իրավունքների կազմակերպությունները ազդարարում են, թե այս կենտրոնները փակելով Թուրքիայի կառավարությունը ավելի կվատթարացնի միջազգային իր վարկը: Կենտրոնների հարցը քննարկման առարկա է դարձել նաեւ Վաշինգտոնում:

Կոնգրեսի եվրոպական անվտանգության եւ համագործակցության հանձնաժողովը հատուկ նիստ է գումարել՝ քննելու համար հարցը: Օտար եւ թուրք գործիչները ասել են, որ Անկարայի իշխանությունները սկսել են ճնշումներ բանեցնել մարդկային իրավունքների պաշտպան կազմակերպությունների անդամների վրա, որպեսզի փակել տան այդ կենտրոնները, հակառակ այն բանի, որ կառավարությունը ընդունում է, որ Թուրքիայի բանտերում տանջանքները շարունակվում են:

Ամերիկյան կենտրոններից մեկի տնօրեն Դուգլաս Ջոնսոնը հայտնել է, որ Թուրքիայի կառավարությունը նման կենտրոնների պաշտոնատարներից պահանջել է իրեն հանձնել տանջանքների ենթարկված փախստականների արխիվները, որի հետեւանքով զոհերը սկսել են հեռու մնալ կենտրոններից:

«Վիճակը բարելավելու եւ փոփոխություններ մտցնելու փոխարեն, Թուրքիայի ԱԳ նախարարությունը սկսել է մարդկային իրավունքների կազմակերպության վրա ճնշում բանեցնել», հայտարարել է Ջոնսոնը:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Տուլեեւը հանել է իր թեկնածությունը հօգուտ Զյուգանովի

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՏ-DPA: Կեմերովոյի մարզի ղեկավար Աման Տուլեեւը չորեքշաբթի օրն ասել է, որ ինքը հանում է իր թեկնածությունը նախագահական ընտրություններից եւ օժանդակություն է ցուցաբերելու կոմունիստական առաջնորդ Գենադի Զյուգանովին:

Ելույթ ունենալով Ռուսական Տուլա քաղաքում, 52-ամյա Տուլեեւն ասել է, որ ինքը «համոզված է իր որոշման ճշմարտացիության վրա»: Հասարակական կարծիքի հարցումները ցույց են տվել, որ նրան աջակցում է ընտրողների մոտ 1%-ը: 1991թ. նախագահական ընտրությունների ժամանակ նրան ձայն էր տվել ընտրողների 6%-ը: Տուլեեւի հրաժարականից հետո հունիսի 16-ի ընտրություններին մնացել են 10 թեկնածու:

Կոմունիստներն ու ելցինականները Լենինի արձանի մոտ իրար խփեցին

ԿՐԱՍՆՈՅԱՐՍԿ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ելցինը բոլոր ռուսաստանցիների նախագահն է» գրառմամբ ցուցանակները եւ «Կրասնոյարսկցիները Զյուգանովի կողմնակիցներն են» կարգախոսով կարմիր ցուցապաստառը Կրասնոյարսկում Վ. Ի. Լենինի հուշարձանի մոտ կարծես ծեծկռտուքի պատճառ են դարձել ժողովրդավարական եւ կոմունիստական թեկնածուների միջեւ: Ցուցապաստառը կախվել էր հուշարձանին ծաղիկներ դնելու համար Գենադի Զյուգանովի գալուց մի քանի ժամ առաջ:

«Պամյատը», Բարկաշովի նեոֆաշիստները, Դուդաեւան եւ մշակույթի նշանավոր գործիչները աջակցելու են Ելցինին

5 ՀՈՒՆԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի ազգային-հայրենասիրական «Պամյատ» կուսակցությունը հայտարարել է, որ հունիսի 16-ի ընտրություններում պաշտպանելու է Բորիս Ելցինի թեկնածությունը: «Պամյատ» կուսակցության անդամների թիվը հստակ չէ: 1986-ին ստեղծված այդ կուսակցությունն ընդունել էր ազգայնական բոլշեւիկների գաղափարախոսությունը մինչեւ միապետական դիրք ընդունելը: Ելցինն արդեն ստացել է այսպես կոչված ազգային-հայրենասիրական ճամբարի աջակցությունը: Ալեքսանդր Բարկաշովի նեոֆաշիստական, կիսառազմականացված «Ռուսաստանի ազգային միասնություն» շարժումը եւս հայտնել է, որ ընտրություններում աջակցելու է Ելցինին:

Ջոհար Դուդաեւի այրին հայտնել է, որ Ռուսաստանի նախագահական ընտրություններում քվեարկելու է Բորիս Ելցինի օգտին: Ալլա Դուդաեւան Մոսկվայում ընթացող կանանց համաժողովում չորեքշաբթի օրը թղթակիցներին հայտնել է, որ Չեչնիայում խաղաղություն բերելու խնդիրը Ելցինը լրջորեն է ձեռնարկել: Ինտերֆաքսը վկայակոչում է Դուդաեւային, որը նշել է, թե աջակցել Ելցինին նշանակում է աջակցել Ռուսաստանի ժողովրդավարացմանն ու ազատությանը: Այս ամիս, ավելի վաղ, Ռուսաստանի անվտանգության ուժերը Չեչնիայի հարեւան Կաբարդինո-Բալկարական հանրապետության մայրաքաղաք Նալչիկում ձերբակալել էին Ալլա Դուդաեւային, երբ վերջինս փորձել էր կեղծ անձնագրով Թուրքիա մեկնող ինքնաթիռ նստել: Այնուհետեւ նա ազատ է արձակվել Ելցինի կարգադրությամբ:

Ռուսաստանի մշակույթի 50 նշանավոր գործիչներ հայտարարագիր են ստորագրել, որում ռուսաստանցիներին հորդորում են առաջիկա նախագահական ընտրություններում քվեարկել Բորիս Ելցինի օգտին: Այդ հայտարարագրում ասված է, որ ռուսները հունիսի 16-ի քվեարկությանը ընտրության 2 հնարավորություն ունեն. կամ ժողովրդավարություն, կամ բռնապետություն: Հեղինակները, որոնց թվում են ակադեմիկոս Դմիտրի Լիխաչովը, գրող Վասիլի Ակսյոնովը, եւ դիրիժոր երգիչ Բուլատ Օկուջավան, ընտրողներին կոչ են արել չհավատալ կոմկուսի թեկնածու Գենադի Զյուգանովի՝ նրանց բնութագրմամբ, սոցիալ դեմագոգիական խոստումներին:

ԱԶԳ օրաթերթի համակարգչային ծառայությունը կարող եք պատվիրել

Գովազդների
Բրոշյուրների
Լոգոտիպերի
Անցագրերի
Կնիքների
Բլանկների
Հրավիրատոմսերի
Ֆիրմային ոճի
Օրացույցների
Այցետոմսերի
Բուկլետների
Գրերի
ձեւավորում

Աշխատանքները կկատարվեն
Apple Macintosh, LaserMaster 1200 համակարգով

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Հայրենիքի» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 · Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69149. Պատվեր 2107 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 5. 06. 1996 Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@